

Briselē, 2020. gada 23. decembrī
REV4 – aizstāj 2020. gada 11. decembrī
publicēto paziņojumu (REV3)¹

NORĀDĪJUMI

APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI MUITAS JOMĀ, IETVERTOT PREFERENCIĀLO IZCELSMI

Saturs

levads.....	3
A. Juridiskā situācija no pārejas perioda beigām, tostarp konkrētie atdalīšanās noteikumi izstāšanās līgumā	4
1. Uzņēmēju reģistrācija un identifikācija (<i>EORI</i>)	4
2. Muitas lēmumi.....	5
2.1 Atļaujas	5
2.2 Lēmumi, kas attiecas uz saistošu izziņu par tarifu (<i>SIT</i> lēmumi)	7
2.3 Lēmumi, kas attiecas uz saistošu izziņu par izcelsmi (<i>SII</i> lēmumi)	8
3. Bagāžas birkas	8
4. Preferenciālas izcelsmes aspekti	8
4.1 Preferenciālas izcelsmes noteikšana ES preferenciālo režīmu vajadzībām.....	9
4.2 Tiešā pārvadājuma/manipulāciju neveikšanas prasības	10
4.3 Izcelsmes apliecinājumi	10
4.4 Piegādātāja deklarācijas preferenciālās tirdzniecības vajadzībām.....	11
4.5 Atzītie eksportētāji	12
4.6 Reģistrētie eksportētāji (<i>REX</i>).....	12
4.7 Atkāpes no izcelsmes kvotām, kas noteiktas konkrētos ES brīvās tirdzniecības nolīgumos .	13

¹ Galvenās izmaiņas salīdzinājumā ar dokumentu REV3 attiecas uz preču notiekošu pārvietošanu (AK ir informējusi Komisijas dienestus, ka nevar saglabāt EKS un IKS pašreizējo elektronisko pieslēgumu pēc 31. decembra). Vēl citas izmaiņas attiecas uz tādu preču identifikatoru, kuras ir īpašajā procedūrā vai pagaidu uzglabāšanā (sk. šā paziņojuma 9. punktu). Gandrīz visas REV4 izmaiņas attiecas uz Ī/ZI protokola īstenošanu (sk. šā paziņojuma B daļu).

5.	Preču ievēšana Savienības muitas teritorijā.....	13
5.1	Ievēšanas kopsavilkuma deklarācija (<i>ENS</i>)	13
5.2	Preču pagaidu uzglabāšana (<i>PU</i>)	14
5.3	Preču muitas statuss.....	15
5.4	Atbrīvošana no ievēdmuitas nodokļa	17
6.	Laišana brīvā apgrozībā	18
7.	Īpašas procedūras.....	18
7.1	Tranzīts	18
7.2	Īpašas procedūras, kas nav tranzīts.....	23
8.	No Savienības muitas teritorijas izvestas preces.....	28
8.1	Pirmsizvešanas deklarācija	28
8.2	Eksports un reeksports	29
9.	Muitas parāds.....	30
10.	Administratīvā sadarbība muitas jomā.....	32
B.	Ziemeļīrijā pēc pārejas perioda beigām piemērojamie noteikumi.....	33
1.	Uzņēmēju reģistrācija un identifikācija (<i>EORI</i>)	33
2.	Muitas lēmumi un atļaujas	34
2.1	AK muitas dienestu atļaujas un lēmumi pirms pārejas perioda beigām attiecībā uz uzņēmējiem, kuri veic uzņēmējdarbību Ziemeļīrijā	34
2.2	AK muitas dienestu atļaujas un lēmumi pēc pārejas perioda beigām	34
3.	Preču ievēšana Savienības muitas teritorijā caur Ziemeļīriju.....	35
4.	Tranzīts	36
5.	Preferenciālas izcelsmes aspekti	37
5.1	Preferenciāla izcelsme tirdzniecībā, uz ko attiecas ES preferenciālas tirdzniecības režīms ar trešām valstīm	37
5.2	Preferenciālas izcelsmes aspekti, importējot preces Ziemeļīrijā	37
5.3	Preferenciālas izcelsmes aspekti, eksportējot no Ziemeļīrijas	38
6.	Citi preferenciāli aspekti: ES muitas savienības	38
7.	Tarifa kvotas	39
8.	No Savienības muitas teritorijas caur Ziemeļīriju izvestas preces.....	39
9.	Preču pārvietošana starp Ziemeļīriju un Savienību	40
9.1	Savienības preču pārvietošana	40
9.2	Ārpussavienības preču pārvietošana.....	40
1.	pielikums. Preferences un izcelsmes noteikumi pārejas perioda laikā	42
1.	Preferenciālas izcelsmes aspekti	42

IEVADS

Kopš 2020. gada 1. februāra Apvienotā Karaliste (“AK”) ir izstājusies no Eiropas Savienības un kļuvusi par trešo valsti². Izstāšanās līgumā³ ir paredzēts pārejas periods, kas beidzas 2020. gada 31. decembrī. Līdz minētajam datumam AK un tās teritorijā ir piemērojamas ES tiesības⁴.

Pārejas periodā ES un AK risinās sarunas par nolīgumu par jaunu partnerību, jo īpaši paredzot brīvās tirdzniecības zonas izveidi. Tomēr nav skaidrs, vai pārejas perioda beigās šāds nolīgums būs noslēgts un stāsies spēkā. Katrā ziņā attiecības, ko šāds nolīgums radītu, tirgus piekļuves nosacījumu ziņā ļoti atšķirtos no AK dalības iekšējā tirgū⁵, ES muitas savienībā un PVN un akcīzes nodokļa zonā.

Tādēļ visām ieinteresētajām personām un jo īpaši uzņēmējiem tiek atgādināts par juridisko situāciju, kas sāks pastāvēt no pārejas perioda beigām, tostarp par konkrētajiem atdalīšanās noteikumiem izstāšanās līgumā (sk. tālāk A daļu). Šajā paziņojumā ir arī izskaidroti noteikumi, kas no pārejas perioda beigām būs piemērojami Ziemeļīrijai (sk. tālāk B daļu).

Šā paziņojuma pielikumā sniegta informācija par preferencēm un izcelsmes noteikumiem pārejas perioda laikā.

Ieteikums ieinteresētajām personām

Lai novērstu šajā paziņojumā minētās sekas, ieinteresētajām personām jo īpaši ir ieteicams:

- apsvērt, vai ir nepieciešams iegūt *EORI* numuru ES dalībvalstī;
- apspriesties ar savu kompetento muitas dienestu, lai saņemtu precīzāku padomu konkrētajā situācijā, un
- pielāgot komponentu un piegādes ķēdes, lai ņemtu vērā to, ka AK komponenti tarifu preferenču vajadzībām ar trešām valstīm būs nenoteiktas izcelsmes.

Ņemiet vērā,

ka šajā paziņojumā nav apskatīti ES noteikumi par:

² Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

³ Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp.) (izstāšanās līgums).

⁴ Ar dažiem izņēmumiem, kas paredzēti izstāšanās līguma 127. pantā, bet šo norādījumu kontekstā nav būtiski.

⁵ Konkrētāk, brīvās tirdzniecības nolīgumā netiek ietverti tādi iekšējā tirgus principi (preču un pakalpojumu jomā) kā savstarpēja atzišana, izcelsmes valsts princips un saskaņošana. Turklāt brīvās tirdzniecības nolīgums neatceļ nedz muitas formalitātes un kontroli (tostarp attiecībā uz preču un to komponentu izcelsmi), nedz arī importa un eksporta aizliegumus un ierobežojumus.

- tarifu likmes kvotām un to pārvaldību;
- aizliegumiem un ierobežojumiem;
- pievienotās vērtības nodokli;
- akcīzes nodokļiem.

Par šiem aspektiem tiek gatavoti vai jau ir publicēti citi paziņojumi⁶.

A. JURIDISKĀ SITUĀCIJA NO PĀREJAS PERIODA BEIGĀM, TOSTARP KONKRĒTIE ATDALĪŠANĀS NOTEIKUMI IZSTĀŠANĀS LĪGUMĀ⁷

Pēc pārejas perioda beigām ES noteikumi muitas jomā un konkrēti Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regula (ES) Nr. 952/2013⁸, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (“SMK”), tostarp tās deleģētais un īstenošanas akts, vairs nebūs piemērojami AK⁹. Tam ir konkrēti šādas sekas:

1. UZŅĒMĒJU REĢISTRĀCIJA UN IDENTIFIKĀCIJA (EORI)

Pārejas perioda beigās AK *EORI* numuri vairs nebūs derīgi Savienībā un tiks anulēti attiecīgajā IT sistēmā *EOS/EORI*, tostarp tie AK *EORI* numuri, kas saistīti ar notiekošām operācijām, uz kurām attiecas izstāšanās līgums.

- a) Pēc pārejas perioda beigām varētu mainīties to personu tirdzniecības modeļi, **kuras veic uzņēmējdarbību Savienībā** un kuru darījumu partneri pašlaik ir vienīgi personas AK. Pašlaik tās nav iesaistītas tirdzniecībā ar trešām valstīm, bet tikai Savienības iekšējos darījumos, un līdz ar to tām nevienā dalībvalstī nav piešķirts *EORI* numurs, savukārt turpmāk tās veiks darījumus, kuros būs nepieciešams kārtot muitas formalitātes. Tas nozīmē, ka saskaņā ar SMK tiesību aktiem tām ir jāreģistrējas muitas dienestos tajā dalībvalstī, kurā tās veic uzņēmējdarbību.

Minētās personas var iesniegt prasītos datus (SMK DA 12-01. pielikums¹⁰) vai veikt nepieciešamos pasākumus reģistrācijai jau pirms pārejas perioda beigām.

- b) Jānošķir divas personu kategorijas, **kuras pašlaik veic uzņēmējdarbību AK vai ir reģistrētas ar AK *EORI* numuru:**

- personas, kuras pašlaik nav iesaistītas tirdzniecībā ar trešām valstīm, bet tikai Savienības iekšējos darījumos un kurām tādejādi nevienā dalībvalstī nav piešķirts *EORI* numurs, savukārt no pārejas perioda beigām tās plāno veikt darījumus,

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_lv

⁷ Ja vien nav norādīts citādi, šajā daļā ietvertie paskaidrojumi attiecas uz AK, izņemot Ziemeļīriju.

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

⁹ Attiecībā uz SMK piemērojamību Ziemeļīrijā sk. šā paziņojuma B daļu.

¹⁰ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2015/2446 (2015. gada 28. jūlijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem (OV L 343, 29.12.2015., 1. lpp.).

kuros būs nepieciešams kārtot muitas formalitātes, kas saskaņā ar SMK tiesību aktiem nozīmē, ka tām jābūt reģistrētām muitas dienestā dalībvalstī;

- personas, tostarp trešo valstu uzņēmēji, kam pašlaik ir derīgs AK muitas dienesta piešķirts *EORI* numurs, kurš no pārejas perioda beigām nebūs derīgs Savienībā.

Šajā gadījumā uzņēmējiem ir jābūt informētiem par to, ka pēc pārejas perioda beigām tiem ir jāreģistrējas kompetentajā muitas dienestā dalībvalstī un jāizmanto jaunais *EORI* numurs.

Pēc pārejas perioda beigām personām, kuras veic uzņēmējdarbību AK vai citā trešā valstī un kurām dalībvalstī ir pastāvīga darījumdarbības vieta, kā tā definēta SMK 5. panta 32) punktā, atbilstoši SMK 9. panta 1. punktam ir jāreģistrējas muitas dienestos tajā dalībvalstī, kurā atrodas pastāvīgā darījumdarbības vieta. Personām, kurām dalībvalstī nav pastāvīgas darījumdarbības vietas, saskaņā ar SMK 9. panta 2. punktu ir jāreģistrējas kompetentajā muitas dienestā tajā dalībvalstī, kura ir atbildīga par vietu, kur tie pirmo reizi iesniedz deklarāciju vai lēmuma pieteikumu; turklāt minētajiem uzņēmējiem ir jāieceļ nodokļu pārstāvis, ja to paredz spēkā esošie tiesību akti.

Minētās personas var iesniegt prasītos datus (SMK DA 12-01. pielikums) vai veikt nepieciešamos pasākumus reģistrācijai jau pirms pārejas perioda beigām. Dalībvalstu muitas dienestiem jau pirms pārejas perioda beigām būtu jāpieņem pieprasījumi un jāpiešķir *EORI* numuri. Tā kā uzņēmējiem drīkst būt tikai viens konkrētajā brīdī derīgs ES *EORI* numurs, personām, kurām līdz pārejas perioda beigām ir derīgs AK *EORI* numurs, jaunais ES *EORI* numurs var iegūt derīgumu tikai pēc minētā perioda beigām (t. i., dienā, kas seko pēc pārejas perioda beigu datumam, vai vēlākā dienā – “*EORI* numura derīguma sākuma datums”).

2. MUITAS LĒMUMI

2.1 Atļaujas

Pārejas perioda beigu ietekme uz atļaujām ir atkarīga no atļaujas veida, tostarp no tā, kurš ir izdevējs muitas dienests un kurš ir atļaujas turētājs, un no ģeogrāfiskā tvēruma.

Atļaujas, ko piešķirušī AK muitas dienesti

Parastos apstākļos jebkura atļauja, ko jau piešķirušī AK muitas dienesti, no pārejas perioda beigām vairs nebūs derīga Savienībā.¹¹ AK muitas dienesti no minētās dienas vairs nav ES kompetentais muitas dienests.

Ja AK no nākamās dienas pēc pārejas perioda beigām pievienojas Konvencijai par kopīgu tranzīta procedūru¹² (KTK) kā pilntiesīga līgumslēdzēja puse, tad AK

¹¹ Attiecībā uz izņēmumiem sk. tālāk apakšpunktu par atļaujām saistībā ar notiekošu pārvietošanu saskaņā ar izstāšanās līgumu un B daļu “Ziemeļīrijā pēc pārejas perioda beigām piemērojami noteikumi”.

¹² OV L 226, 13.8.1987., 2. lpp., jaunākie grozījumi izdarīti ar Lēmumu Nr. 1/2017 (OV L 8, 12.1.2018., 1. lpp.).

izdotās atļaujas attiecībā uz tranzīta vienkāršojumiem¹³ vairs nebūs derīgas ES Muitas lēmumu sistēmā un tās būs jāizskata AK kā KTK līgumslēdzējas puses valsts sistēmā. Ja AK paziņos dalībvalstīm, kuras no šīm atļaujām turpmāk joprojām būs derīgas KTK ietvaros, tad dalībvalstīm attiecīgās atļaujas ir jāuzskata par derīgām.

Atļaujas, ko piešķirusi dalībvalstu muitas dienesti

Kopumā atļaujas, ko piešķir dalībvalsts muitas dienests, paliks derīgas, bet muitas dienestam tajās pēc savas iniciatīvas vai pēc uzņēmēja iesniegta grozījumu pieteikuma būs jāizdara grozījumi, kas skar ar AK saistītās atļaujas ģeogrāfisko tvērumu vai atļaujas elementus attiecībā uz AK.

Tomēr atļaujas, kas piešķirtas uzņēmējiem ar AK *EORI* numuriem, pēc pārejas perioda beigām vairs nav derīgas Savienībā¹⁴, izņemot gadījumu, kad uzņēmējam Savienībā ir pastāvīga darījumdarbības vieta, tam ir iespēja iegūt ES *EORI* numuru un iesniegt pieteikumu atļaujas grozīšanai, lai iekļautu jauno ES *EORI* numuru AK *EORI* numura vietā. Ja nav iespējams grozīt atļauju, aizstājot AK *EORI* ar ES *EORI*, tad uzņēmējam būtu jāpiesakās jaunai atļaujai ar tā jauno ES *EORI*.

Uzņēmējiem piešķirtās atļaujas ar ES *EORI* numuriem, kuri pašlaik ir derīgi arī AK, ir jāgroza, lai ņemtu vērā pārejas perioda beigas un attiecīgo ģeogrāfisko tvērumu, piemēram, atļaujā, kas attiecas uz regulāro kuģu satiksmi, AK ostas būs jāsvīturo, izņemot tās ostas, kas atrodas Ziemeļīrijā.

Vienotā atļauja vienkāršotajām procedūrām (*SASP*), kura pašlaik attiecas uz AK un vienu dalībvalsti, no pārejas perioda beigām vairs nebūs derīga. Tomēr to varētu grozīt un pārveidot par valsts atļauju. Ja *SASP* atļauja attiecas uz AK un vairāk nekā uz vienu dalībvalsti, tad minētā atļauja paliek derīga, ja uzraudzības muitas iestāde atrodas dalībvalstī, bet tā ir jāgroza. Ja *SASP* atļauja attiecas uz vienkāršotajām deklarācijām, jāņem vērā, ka uzņēmējam ir jāiesniedz papildu deklarācija, kas attiecas arī uz AK, tikai par laiku līdz pārejas perioda beigām¹⁵;

Ja saistībā ar atļauju izmantot vispārējo galvojumu atļaujas turētājs izmanto tāda galvnieka saistības, kurš veic uzņēmējdarbību AK, tad minētās saistības vairs nav derīgas un tās vairs nevar izmantot citām jaunām muitas operācijām. Atļaujas turētājam minētās saistības ir jāaizstāj ar tādām saistībām, kuras atbilst SMK 94. un 95. panta nosacījumiem, tostarp nosacījumam par uzņēmējdarbības veikšanu Savienībā.

¹³ Tādas vispārējā galvojuma atļaujas, ieskaitot atbrīvojumu, un tādas atļaujas precēm, ko pārvadā pa gaisu, par tranzīta deklarāciju izmantot elektronisku pārvadājuma dokumentu (*ETD*), kurām ir saikne ar ES.

Vispārējā galvojuma izmantošanas nolūkiem ir nepieciešams pārrēķināt atsaucē summu, jo būs mainījies to preču muitas statuss, uz kurām ir attiecināms kopīgais tranzīts.

¹⁴ Par izņēmumiem sk. tālāk apakšpunktu par atļaujām saistībā ar preču notiekošu pārvietošanu saskaņā ar izstāšanās līgumu.

¹⁵ Ja pārejas periods tiktu pagarināts un nebeigtos kalendārā mēneša beigās, tad atsevišķa papildu deklarācija, kas attiecas uz pārējām dalībvalstīm, būtu jāsaņem tikai par atlikušajām konkrētā kalendārā mēneša dienām.

Vispārējā galvojuma izmantošanas gadījumā atsauces summu ir nepieciešams pārrēķināt preču muitas statusa maiņas gadījumā vai tad, ja daļa no tā ir derīga tikai AK (atsauces summas sadalījumu reglamentē SMK PDA 8. pants).

Uzņēmējiem, kuriem pašlaik nav vajadzīgas atļaujas, bet kuru situācija mainīsies no pārejas perioda beigām, ir jāiesniedz attiecīgās atļaujas pieteikums. Uzņēmējiem, kuri pašlaik ir AK muitas dienestu izdotu atļauju turētāji un kuri uzskata, ka tie no pārejas perioda beigām atbildīs SMK prasībām, dalībvalsts muitas dienestos ir jāiesniedz attiecīgo atļauju pieteikumi. Pieteikumus var iesniegt jau pirms pārejas perioda beigām, lai kompetentajam muitas dienestam dotu laiku sagatavot lēmuma pieņemšanu. Jebkurā gadījumā lēmums stājas spēkā ne agrāk kā nākamajā dienā pēc pārejas perioda beigām.

Tas attiecas arī uz uzņēmējiem, kuri pašlaik ir reģistrēti ar AK *EORI* numuru un kuriem ir ES dalībvalsts *EORI* numurs ar sākuma datumu nākotnē. Tomēr šādā gadījumā Muitas lēmumu sistēma (MLS) nepieņem tādu *EORI* numuru, kas kļūs derīgs tikai vēlāk nākotnē, savukārt atļaujas vēlāku derīguma sākuma datumu tā pieļauj. Tādējādi atļaujas pieteikumi, uz kuriem attiecas MLS¹⁶ un kurus iesnieguši konkrētie uzņēmēji, ir jāizskata ārpus MLS. No nākamās dienas pēc pārejas perioda beigām, kad *EORI* kļūst derīgs, atļauja ir jāievada sistēmā.

Atļaujas saistībā ar preču notiekošu pārvietošanu saskaņā ar izstāšanās līgumu

AK muitas dienestu piešķirtās atļaujas un dalībvalstu muitas dienestu piešķirtās atļaujas tādiem uzņēmējiem, kuriem ir AK *EORI* numurs, izņēmuma kārtā arī turpmāk būs derīgas tikai un vienīgi attiecībā uz notiekošām situācijām un procedūrām, kā paredzēts izstāšanās līguma 49. panta 1. punktā.

Tādēļ šim nolūkam paredzētās atļaujas ir uzskatāmas par derīgām līdz situācijas beigām vai procedūras noslēgšanai, vai izstāšanās līguma III pielikumā noteiktajiem attiecīgajiem termiņiem (izvēlas agrāko datumu).

2.2 Lēmumi, kas attiecas uz saistošu izziņu par tarifu (SIT lēmumi)

Lēmums, kas skar saistošu izziņu par tarifu (SIT lēmums), ir tāds lēmums, ko muitas dienests izdod uz pieteikuma pamata un kas turētājam pirms importa vai eksporta procedūras sniedz atzinumu par preču klasifikāciju. SIT lēmums ir saistošs visiem dalībvalstu muitas dienestiem un lēmuma turētājam.

SIT lēmumi, ko jau izdevuši AK muitas dienesti, no pārejas perioda beigām Savienībā vairs nebūs derīgi¹⁷.

Dalībvalstu muitas dienestu SIT lēmumi, kuri izdoti turētājiem ar AK *EORI* numuriem, no pārejas perioda beigām vairs nebūs derīgi, jo *EORI* numuri vairs nebūs derīgi Savienības muitas teritorijā un SIT lēmumus nav iespējams grozīt (SMK 34. panta 6. punkts). Tas tiks automātiski atspoguļots ESIT-3 sistēmā. Minētajiem SIT lēmuma turētājiem ir jāreģistrējas muitas dienestos saskaņā ar

¹⁶ Sk. Īstenošanas regulas 2017/2089 5. pantu (OV L 297, 15.11.2017., 13. lpp.).

¹⁷ Attiecībā uz izņēmumiem sk. B daļu "Ziemeļīrijā pēc pārejas perioda beigām piemērojami noteikumi".

SMK 9. panta 2. un 3. punktu un SMK DA 6. pantu, lai iegūtu derīgu *EORI* numuru, un pēc tam jāiesniedz jauns SIT lēmuma pieteikums Savienībā. Pieteikuma iesniedzējs var lūgt atkārtoti izdot savu iepriekšējo SIT lēmumu, pieteikuma veidlapā iekļaujot atsauci uz to.

2.3 Lēmumi, kas attiecas uz saistošu izziņu par izcelsmi (SII lēmumi)¹⁸

Lēmums, kas attiecas uz saistošu izziņu par izcelsmi (SII lēmums), ir rakstisks lēmums, ko uz pieteikuma pamata izdod muitas dienests, kurš turētājam sniedz atzinumu par preču izcelsmi pirms importa vai eksporta procedūras. SII lēmums ir saistošs visiem dalībvalstu muitas dienestiem un lēmuma turētājam.

SII lēmumi, ko jau izdevuši AK muitas dienesti, no pārejas perioda beigām Savienībā vairs nebūs derīgi.

Turklāt situācijās, kad paredzēts pieņemt SII lēmumus pēc pārejas perioda beigām, dalībvalstu muitas dienestiem AK komponenti (materiāli vai pārstrādes darbības) tādu preču izcelsmes noteikšanai, kurās ietverti minētie komponenti, nav jāuzskata par komponentiem “ar ES izcelsmi” (nepreferenciālām vajadzībām) vai “ES izcelsmes” komponentiem (preferenciālām vajadzībām).

Dalībvalstu muitas dienestu SII lēmumi, kuri izdoti turētājiem ar AK *EORI* numuriem, vairs nebūs derīgi pēc pārejas perioda beigām, jo *EORI* numuri vairs nebūs derīgi Savienības muitas teritorijā un SII lēmumus nav iespējams grozīt (SMK 34. panta 6. punkts). Minētajiem SII lēmumu turētājiem ir iespēja reģistrēties muitas dienestos, lai iegūtu derīgu *EORI* numuru, un pēc tam iesniegt jaunu SII lēmuma pieteikumu Savienībā.

SII lēmumi, kas izdoti pirms pārejas perioda beigām un skar preces ar AK komponentiem (materiāliem vai pārstrādes darbībām), kuri bija noteicošie izcelsmes iegūšanai, no pārejas perioda beigām vairs nebūs derīgi.

3. BAGĀŽAS BIRKAS

Bagāžas birku atbilstoši SMK ĪA¹⁹ 12-03. pielikumam var piestiprināt reģistrētajai bagāžai, kuru paredzēts izsūtīt no AK ar gaisa kuģi pirms pārejas perioda beigām un kura nonāk ES lidostā pēc minētās dienas.

4. PREFERENCIĀLAS IZCELSMES ASPEKTI²⁰

Sākot no pārejas perioda beigām, AK vairs nav daļa no Savienības muitas teritorijas. Tādējādi AK saturs (materiāli vai pārstrādes darbības) saskaņā ar ES preferenciālas

¹⁸ SII lēmumu vajadzībām Ziemeļīrijas saturs, tāpat kā pārējās AK saturs, no pārejas perioda beigām ir uzskatāms par nenoteiktas izcelsmes saturu.

¹⁹ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2015/2447 (2015. gada 24. novembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 343, 29.12.2015., 558.–893. lpp.).

²⁰ Šīs iedaļas par preferenciālas izcelsmes aspektiem vajadzībām pēc pārejas perioda beigām Ziemeļīrijas saturs, tāpat kā pārējās AK saturs, ir uzskatāms par nenoteiktas izcelsmes saturu.

tirdzniecības režīmiem to preču preferenciālās izcelsmes noteikšanas nolūkā, kurās iekļauts minētais saturs, ir “nenoteiktas izcelsmes” saturs²¹.

ES eksportētājiem un ražotājiem, kas sagatavo izcelsmes apliecinājumu vai iesniedz pieteikumu šāda apliecinājuma saņemšanai, lai eksportētu uz partnervalsti²², jo īpaši ir ieteicams ņemt vērā, ka AK komponenti jebkura pēc pārejas perioda beigām veikta eksporta gadījumā būs “nenoteiktas izcelsmes”.

ES importētājiem, kas vēlas izmantot preferenciālu režīmu ES (pamatojoties uz brīvās tirdzniecības nolīgumu (BTN) vai uz autonomu preferenču režīmu, piemēram, vispārējo preferenču shēmu), ir ieteicams nodrošināt, ka trešo valstu eksportētāji var pierādīt preču atbilstību preferenciālās izcelsmes noteikumiem, ņemot vērā AK izstāšanās sekas.

Piegādātājiem ES dalībvalstīs, kuri sniedz eksportētājam vai tirgotājam informāciju, kura ir nepieciešama preču preferenciālas izcelsmes noteikšanai, ar piegādātāja deklarāciju palīdzību būtu jāinformē eksportētāji un tirgotāji par to preču izcelsmes statusa izmaiņām, kuras ir piegādātas pirms pārejas perioda beigām un par kurām tie ir snieguši šādas piegādātāja deklarācijas.

Ilgtermiņa piegādātāja deklarācijas gadījumā piegādātājiem ES dalībvalstīs būtu jāinformē eksportētājs vai tirgotājs, ja ilgtermiņa piegādātāja deklarācija no pārejas perioda beigām vairs nav derīga attiecībā uz visiem vai dažiem tajā aptvertajiem sūtījumiem.

4.1 Preferenciālas izcelsmes²³ noteikšana ES preferenciālo režīmu vajadzībām

Neskarot 4.2. apakšpunktu, Savienībā no AK importētās preces pēc pārejas perioda beigām to izmantošanas vajadzībām saskaņā ar ES preferenciālajiem režīmiem kļūst par nenoteiktas izcelsmes precēm. Tam ir konkrēti šādas sekas.

- Preces, kas ražotas AK, pat ja tas noticis pirms pārejas perioda beigām, pārvietojot uz Savienību vai importējot Savienībā no AK pēc pārejas perioda beigām, to izmantošanas vajadzībām saskaņā ar ES preferenciālajiem režīmiem neuzskata par ES izcelsmes precēm.
- Preces, kas ražotas ES pirms pārejas perioda beigām un ko pārvieto uz AK pirms pārejas perioda beigām un importē Savienībā pēc pārejas perioda beigām, to izmantošanas vajadzībām saskaņā ar ES preferenciālajiem režīmiem un saskaņā ar teritorialitātes principu neuzskata par ES izcelsmes precēm.

²¹ Attiecībā uz AK aizjūras zemēm un teritorijām (LESD II pielikums) AK AZT saturs (materiāli un apstrādes vai pārstrādes darbības) pēc pārejas perioda beigām nevar tikt izmantots kumulācijas vajadzībām citās attiecīgajās ES partnervalstīs.

²² ES kopējās tirdzniecības politikas ietvaros ES ir preferenciālās tirdzniecības režīmi arī vispārējo preferenču shēmā (http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/index_en.htm). Attiecībā uz šajā paziņojumā ietvertajiem jautājumiem (Apvienotās Karalistes komponentu ietekme, nosakot preferenciālo izcelsmi saistībā ar tarifa režīmu) preferenciāla tarifa režīmiem vispārējā preferenču shēmā praksē var būt mazāks svars nekā brīvās tirdzniecības nolīgumiem. Tomēr šajā paziņojumā pilnīguma labad ir ietverti abi aspekti.

²³ Atsauces uz “noteiktu izcelsmi” vai “nenoteiktu izcelsmi” šajā iedaļā ir lietotas tikai attiecībā uz preferenciālu izcelsmi.

- Ja tādas preces, kuru izcelsme ir ES preferenciālās tirdzniecības partnervalstīs un kuras ir importētas AK pirms pārejas perioda beigām saskaņā ar preferencēm, kas piešķirtas ES preferenciālās tirdzniecības režīmos, importē Savienībā no AK pēc pārejas perioda beigām, tās neuzskata par attiecīgās partnervalsts izcelsmes precēm. Tāpēc šīs preces nevar izmantot kumulācijas vajadzībām ar konkrēto partnervalsti (divpusējā kumulācija) vai ar citām partnervalstīm (diagonālā kumulācija) saskaņā ar ES preferenciālās tirdzniecības režīmu.

4.2 Tiešā pārvadājuma/manipulāciju neveikšanas prasības

ES izcelsmes precēm, ko pēc pārejas perioda beigām **eksportē no Savienības caur AK uz tādu trešo valsti**, ar kuru Savienībai ir preferenciālās tirdzniecības režīms, var būt tiesības uz preferenciālu režīmu minētajā trešā partnervalstī, ar nosacījumu, ka ir ievēroti attiecīgajā ES preferenciālās tirdzniecības režīmā ietvertie izcelsmes noteikumi par tiešo pārvadājumu / par manipulāciju neveikšanu.

Līdzīgi arī precēm ar izcelsmi trešā partnervalstī, ko pēc pārejas perioda beigām **importē no minētās partnervalsts caur AK Eiropas Savienībā**, var būt tiesības uz preferenciālu režīmu ES, ar nosacījumu, ka ir ievēroti attiecīgajā ES preferenciālajā režīmā ietvertie izcelsmes noteikumi par tiešajiem pārvadājumiem / par manipulāciju neveikšanu.

4.3 Izcelsmes apliecinājumi²⁴

Izcelsmes apliecinājumi, kas izdoti/sagatavoti pirms pārejas perioda beigām

- Izcelsmes apliecinājumi, kas izdoti/sagatavoti ES vai AK

Izcelsmes apliecinājumi, kas izdoti/sagatavoti ES attiecībā uz precēm ar AK saturu vai AK pirms pārejas perioda beigām, ir uzskatāmi par derīgiem izcelsmes apliecinājumiem, **ar nosacījumu, ka sūtījuma eksports ir veikts vai nodrošināts pirms pārejas perioda beigām²⁵**.

Derīgums izmantošanai importam partnervalstī saskaņā ar attiecīgajiem ES preferenciālā režīma noteikumiem attiecas tikai uz to laikposmu, kas noteikts atbilstoši attiecīgajiem ES preferenciālajiem režīmiem.

Tomēr pēc pārejas perioda beigām ES preferenciālās tirdzniecības partnervalstis var apstrīdēt šādus izcelsmes apliecinājumus un pieprasīt to pārbaudi, ja šādi apliecinājumi ir pievienoti precēm, ko importē preferenciālās tirdzniecības partnervalstīs. Šādos gadījumos ES 27 dalībvalstu muitas dienesti atbildēs uz pārbaudes pieprasījumiem, savu iespēju robežās apstiprinot preču

²⁴ Izdotie vai sagatavotie izcelsmes apliecinājumi: izdotie izcelsmes sertifikāti, sagatavotās rēķindeklarācijas, izcelsmes deklarācijas un paziņojumi par izcelsmi.

²⁵ Sākot no pārejas perioda beigām, ES preferenciālās tirdzniecības partnervalstis var apstrīdēt šādus izcelsmes apliecinājumus un pieprasīt to pārbaudi, ja šādi apliecinājumi ir pievienoti precēm, ko importē preferenciālās tirdzniecības partnervalstīs. Šādos gadījumos ES dalībvalstu muitas dienesti atbildēs uz pārbaudes pieprasījumiem, savu iespēju robežās apstiprinot preču noteiktas izcelsmes statusu vai šo apliecinājumu autentiskumu.

noteiktas izcelsmes statusu vai šo apliecinājumu autentiskumu. Šīm vajadzībām ES izcelsmi nosaka, vadoties pēc laika, kad tika veikta eksportēšana, un ņemot vērā iepriekš pirmajā punktā aprakstīto principu.

- Izcelsmes apliecinājumi, kas izdoti/sagatavoti ES preferenciālās tirdzniecības partnervalstīs

ES preferenciālās tirdzniecības partnervalstīs pirms pārejas perioda beigām izdotie vai sagatavotie izcelsmes apliecinājumi, kas attiecas uz precēm ar AK saturu, Savienībā līdz to derīguma termiņam tiks uzskatīti par derīgiem izcelsmes apliecinājumiem, ar nosacījumu, ka sūtījuma eksports ir veikts vai nodrošināts pirms pārejas perioda beigām.

Tomēr no pārejas perioda beigām ES izcelsmes preces, kas ietver AK saturu, kurš ir būtisks izcelsmes iegūšanai, kas importētas ES preferenciālās tirdzniecības partnervalstīs un kam pievienots derīgs ES izcelsmes apliecinājums, ES preferenciālās tirdzniecības partnervalstīs nevar izmantot kumulācijas vajadzībām.

Izcelsmes apliecinājumi²⁶, kas izdoti/sagatavoti pēc pārejas perioda beigām

Īpašos gadījumos pēc pārejas perioda beigām var izdot/sagatavot īpaša veida izcelsmes apliecinājumus attiecībā uz eksportu, kas veikts pirms pārejas perioda beigām.

- Preču pārvadājumu sertifikātu dublikāti

Pēc ES eksportētāja pieprasījuma pēc pārejas perioda beigām var izdot tāda preču pārvadājumu sertifikāta dublikātu, kura oriģinālu dalībvalstu muitas dienesti ir izdevuši pirms minētā perioda beigām.

- Retrospektīvi izdoti preču pārvadājumu sertifikāti

Pēc ES eksportētāja pieprasījuma preču pārvadājumu sertifikātu pēc pārejas perioda beigām var izdot retrospektīvi, ja preces tika eksportētas pirms pārejas perioda beigām.

- Retrospektīvi izdotas izcelsmes deklarācijas, paziņojumi par izcelsmi un rēķindeklarācijas

ES eksportētājs var sagatavot izcelsmes deklarāciju pēc pārejas perioda beigām, ja preces tika eksportētas pirms minētā perioda beigām.

4.4 Piegādātāja deklarācijas preferenciālās tirdzniecības vajadzībām

Piegādātāja deklarācijas ir pavaddokumenti, uz kuru pamata var izdot vai sagatavot izcelsmes apliecinājumus. No pārejas perioda beigām tos var izmantot par pamatojumu, lai izdotu izcelsmes apliecinājumus, – ar nosacījumu, ka tajos izcelsmes iegūšanas vajadzībām neņem vērā AK saturu.

²⁶ Izdotie vai sagatavotie izcelsmes apliecinājumi; izdotie izcelsmes sertifikāti; pašsertifikācija.

Pēc pārejas perioda beigām eksportētājiem un kompetentajiem muitas dienestiem vai citām kompetentajām iestādēm, kas izdod vai sagatavo šādus izcelsmes apliecinājumus, ir pienākums pārlicināties, vai piegādātāja deklarācijas apliecinājuma izdošanas/sagatavošanas un eksportēšanas laikā atbilst nosacījumiem.

No pārejas perioda beigām piegādātāja deklarācijas, ko sagatavojuši AK piegādātāji pirms pārejas perioda beigām, nevar izmantot, lai izdotu vai sagatavotu izcelsmes apliecinājumus ES dalībvalstīs.

4.5 Atzītie eksportētāji

Atzītajiem eksportētājiem rēķindeklarāciju vai izcelsmes deklarāciju sagatavošanas vajadzībām atbilstoši attiecīgajiem noteikumiem par preferenciālu Savienības izcelsmi ir piemērojami šādi noteikumi:

- no pārejas perioda beigām Savienībā vairs nav derīgas eksportētājiem un pārsūtītājiem piešķirtās atzītā eksportētāja atļaujas, ko piešķirušī AK muitas dienesti;
- no pārejas perioda beigām Savienībā vairs nav derīgas atļaujas, ko dalībvalstu muitas dienesti piešķirušī eksportētājiem un pārsūtītājiem, kuri veic uzņēmējdarbību AK;
- no pārejas perioda beigām Savienībā vairs nav derīgas atļaujas, ko dalībvalstu muitas dienesti piešķirušī eksportētājiem un pārsūtītājiem, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā ar AK *EORI* numuru.
- ES atzītajiem eksportētājiem un pārsūtītājiem, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā, būtu jāinformē attiecīgais valsts muitas dienests par izmaiņām tādu atļaujas nosacījumu izpildē, kas bija pamats atļaujas piešķiršanai, ņemot vērā, ka AK saturs pēc pārejas perioda beigām būs nenoteiktas izcelsmes. Attiecīgi dalībvalstu muitas dienesti, kas izdevuši šiem eksportētājiem un pārsūtītājiem atzītā eksportētāja atļauju, vajadzības gadījumā groza vai atsauc atļauju.

4.6 Reģistrētie eksportētāji (*REX*)

Reģistrētajiem eksportētājiem (*REX*) paziņojumu par izcelsmi vai izcelsmes deklarāciju sagatavošanas vajadzībām atbilstoši attiecīgajiem noteikumiem par preferenciālu Savienības izcelsmi jāņem vērā:

- no pārejas perioda beigām Savienībā vairs nav derīga eksportētāju un pārsūtītāju reģistrācija *REX* sistēmā, kas veikta AK muitas dienestos;
- no pārejas perioda beigām Savienībā vairs nav derīga eksportētāju un pārsūtītāju, kuri veic uzņēmējdarbību AK, reģistrācija, kas veikta dalībvalstu muitas dienestos;
- no pārejas perioda beigām Savienībā vairs nav derīga eksportētāju un pārsūtītāju, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā ar AK *EORI* numuru, reģistrācija, kas veikta dalībvalstu muitas dienestos.
- ES reģistrētajiem eksportētājiem un pārsūtītājiem, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā, būtu nekavējoties jāinformē attiecīgais valsts muitas dienests par

visām būtiskajām izmaiņām informācijā, kuru tie snieguši reģistrācijas vajadzībām. Attiecīgi dalībvalstu muitas dienesti, kuri ir reģistrējuši šos eksportētājus un pārsūtītājus, reģistrāciju anulē, ja vairs neizpildās nosacījumi, lai reģistrācija būtu spēkā.

4.7 Atkāpes no izcelsmes kvotām, kas noteiktas konkrētos ES brīvās tirdzniecības nolīgumos

Tā kā uz atkāpēm no izcelsmes kvotām attiecas SMK 56. panta 4. punkts, piemēro tos pašus noteikumus kā par tarifu kvotām.

5. PREČU IEVEŠANA SAVIENĪBAS MUITAS TERITORIJĀ

5.1 Ievešanas kopsavilkuma deklarācija (ENS)

Precēm, kas no AK nogādātas Savienības muitas teritorijā pēc pārejas perioda beigām, attiecīgā gadījumā ir jābūt ievešanas kopsavilkuma deklarācijai (*ENS*), kura ir jāiesniedz SMK DA²⁷ noteiktajos termiņos. Tas attiecas arī uz precēm, ko pārvieto starp diviem punktiem Savienības muitas teritorijā, šķērsojot AK. Ja iespējams, *ENS* prasību izpildei, ievērojot konkrētos termiņus, var izmantot tranzīta deklarāciju, kurā ir ietverti visi drošības un drošuma dati, piemēram, ja izmanto kopīgo tranzītu. Informāciju par *ENS* prasībām konkrētiem tranzīta vai eksporta scenārijiem atkarībā no preču atrašanās vietas pārejas perioda beigās sk. attiecīgi 7.1. punktā "Tranzīts" un 8.2. punktā "Eksports un reeksports".

Saskaņā ar izstāšanās līguma 48. panta 1. punktu *ENS*, ko pirms pārejas perioda beigām iesniedz AK pirmajā ievešanas muitas iestādē attiecībā uz tādām precēm, kuras ierodas tikai pēc minētā perioda beigām, ir derīga nākamajām ostām vai lidostām Savienībā (vai otrādi). Tāpēc uzņēmēji, kas iesnieguši *ENS* AK pirmajā ievešanas muitas iestādē SMK DA noteiktajos termiņos, būs izpildījuši savas juridiskās saistības.

Tomēr AK ir informējusi Komisijas dienestus, ka tā nevar saglabāt Importa kontroles sistēmas pašreizējo pieslēgumu pēc 31. decembra; tādējādi citas dalībvalstis nevarēs iegūt informāciju par tām *ENS*, kas iesniegtas Apvienotajā Karalistē pirms pārejas perioda beigām.

Tāpēc uzņēmējiem tiek ieteikts apspriesties ar dalībvalstīm par to, kā rīkoties. Pēc pārejas perioda beigām dažas dalībvalstis, vēlēdamās nodrošināt iespēju veikt pienācīgu riska analīzi, pieprasīs iesniegt jaunu *ENS* pirmajā ievešanas muitas iestādē ES ne vēlāk par preču ierašanos tajā. Turpretim citas dalībvalstis, iespējams, turpinās precēm piemērot turpmākās muitas formalitātes, nepieprasot jaunu *ENS*, un veiks nepieciešamo drošības un drošuma riska analīzi, pamatojoties uz pagaidu uzglabāšanas deklarāciju vai nākamās muitas procedūras muitas deklarāciju.

Maršruta maiņas gadījumā (t. i., precēm, kuras bija paredzēts vispirms nogādāt AK, bet kurām mainījies maršruts un tās tā vietā ierodas Savienībā pēc pārejas

²⁷ SMK DA 105. līdz 111. pants. SMK DA 105. pants ir grozīts, lai nodrošinātu, ka par precēm, kuras tiek pārvietotas pa jūru no jebkuras AK ostas, jāiesniedz *ENS* ne vēlāk kā 2 stundas pirms to ierašanās Savienībā.

perioda beigām) faktiskā pirmā ievēšanas muitas iestāde Savienībā nesaņems *ENS*, kas pirms pārejas perioda beigām iesniegta pirmajai ievēšanas muitas iestādei AK, ja vien pirms pārejas perioda beigām nav iesniegts un apstrādāts paziņojums par maršruta maiņu. Šādos gadījumos ir jāiesniedz jauna *ENS*.

Specifiskajos gadījumos, kad preces pirms pārejas perioda beigām no AK izved taisnā ceļā uz Savienību un tās ierodas Savienības muitas teritorijā pēc pārejas perioda beigām, *ENS* nav vajadzīga.

5.2 Preču pagaidu uzglabāšana (PU)

Dalībvalstu muitas dienestu piešķirtās atļaujas, kurās paredzēta iespēja pārvietot preces uz pagaidu uzglabāšanas vietu AK, no pārejas perioda beigām būs jāgroza, lai izslēgtu šādu iespēju.

Pamatojoties uz izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu, tādām precēm, par kurām PU deklarācija ir iesniegta pirms pārejas perioda beigām un kuras minētā perioda beigās atrodas AK muitas teritorijā, tiks piemērots SMK. Šādām precēm 90 dienu termiņā, kas noteikts SMK 149. pantā, būs jāpiemēro muitas procedūra vai jānoformē reeksports. Neizpildes gadījumā radīsies muitas parāds saskaņā ar SMK 79. pantu. Ja PU deklarācija, kas ir iesniegta pirms pārejas perioda beigām attiecībā uz tādām precēm, kuras atrodas AK, pēc pārejas perioda beigām tiek atzīta par spēkā neesošu (piemēram, tādēļ, ka ārpussavienības preces netika faktiski uzrādītas muitai saskaņā ar SMK 146. panta 2. punktu), tad SMK būs piemērojams tikai tādā gadījumā, ja preces pirms pārejas perioda beigām faktiski atradās Savienībā.

Saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punkta otro daļu preču pārvietošana starp Savienību un AK saskaņā ar SMK 148. panta 5. punkta b) un c) apakšpunktu nav atļauta, ja tā beigtos tikai pēc pārejas perioda beigām.

Ja tādas preces pagaidu uzglabāšanā, uz ko attiecas PU vietas darbības atļauja, ko piešķirušī AK muitas dienesti, ierodas pie ES robežas pēc pārejas perioda beigām, tad šīs preces tiks uzskatītas par ārpussavienības precēm, ko ievē Savienības muitas teritorijā no trešās valsts.

Ja pagaidu uzglabāšanā esošas preces ierodas Savienībā jau pirms pārejas perioda beigām, bet to pārvietošanu uz ES PU vietu ir paredzēts turpināt pēc minētās dienas, tad atļauja veikt šādu pārvietošanu vairs nav derīga. Tādēļ PU situācijai attiecībā uz šīm precēm, uz kurām attiecas nederīga atļauja, būtu jābeidzas pirms pārejas perioda beigām (piemēram, piemērojot precēm muitas procedūru vai reeksportējot tās). Ja ārkārtas apstākļos minēto preču pagaidu uzglabāšanu nevar pabeigt pirms pārejas perioda beigām, tas būtu nekavējoties jāizdara, tiklīdz tas ir iespējams. Ja šāda prasību ievērošana netiks veikta, netiks izpildīti pienākumi, kas noteikti tiesību aktos muitas jomā attiecībā uz ārpussavienības preču ievēšanu Savienības muitas teritorijā, un tādējādi būs piemērojams SMK 79. pants, t. i., būs radies muitas parāds pienākumu neizpildes dēļ.

5.3 Preču muitas statuss

Izstāšanās līguma 47. panta 1. un 2. punkta prasības

Savienības preces, kuras pārvieto ar noformētu Savienības iekšējo pārvietošanu no AK uz Savienību vai otrādi pārejas perioda beigu posmā, var joprojām formēt kā Savienības iekšējo pārvietošanu, ja ir izpildītas izstāšanās līguma 47. pantā noteiktās prasības. Tas tāpat attiecas arī uz Savienības precēm, kuras pārvieto starp diviem punktiem Savienības muitas teritorijā, šķērsojot AK.

Kad minētās preces nonāk pie robežas starp Savienību un AK, saskaņā ar izstāšanās līguma 47. panta 2. punktu attiecīgajai personai ir jāpierāda: i) ka minētā pārvietošana ir sākusies pirms pārejas perioda beigām un beigusies pēc tam un ii) ka precēm ir Savienības preču muitas statuss²⁸. Šim nolūkam izmantojamie Savienības preču muitas statusa apliecinājumi ir noteikti SMK ĪA 199. pantā.

Pierādījums par pārvietošanas sākšanu pirms pārejas perioda beigām ir jāsniedz ar pārvadājuma dokumentu vai jebkādu citu dokumentu, kurā ir redzams datums, kad ir sākusies konkrētā pārvietošana, kuras maršrutā ir robežšķērsošanas posms. Vairumā gadījumu tas būtu brīdis, kad pārvadātājs ir pārņēmis preces pārvadāšanai; citos gadījumos var būt, ka tas ir brīdis, kad preces ir pārņēmis kravas ekspeditors, kurš pārņem atbildību par precēm un kurš vēlāk slēdz apakšuzņēmuma līgumu ar pārvadātāju. Pēdējā gadījumā uzņēmējam, iespējams, nebūs nekādas kontroles par pārvadājuma laika grafiku; neraugoties uz to, ja uzņēmējs šo konkrēto pārvadāšanu vēlas veikt saskaņā ar izstāšanās līgumu, tad tam būtu jāiesniedz kravas ekspeditoram statusa apliecinājums. Pārvadājuma dokumentu piemēri: *CMR* dokuments, *CIM* pavadzīme, konosaments, multimodālā kravas zīme vai gaisa kravas pavadzīme.

Muitas formalitātes, ko piemēro precēm, kuras ieved Savienībā no AK

Ja uzņēmējs, kurš atved preces no AK uz Savienības muitas teritoriju pēc pārejas perioda beigām, uzrādīdams preces muitai uz robežas starp AK un Savienību pēc minētā perioda beigām, var sniegt Savienības preču statusa apliecinājumu, ka preces ir Savienības preces un ka pārvietošana sākusies Apvienotajā Karalistē vai ES dalībvalstī pirms pārejas perioda beigām, minētās preces jāuzskata par Savienības precēm, proti, precēm, kuras ir brīvā apgrozībā Savienības muitas teritorijā, un tām nav jāpiemēro muitas procedūra.

Ja, nonākot pie robežas starp Savienību un AK pēc pārejas perioda beigām, uzņēmējs nevar nodrošināt attiecīgos apliecinājumus, tad konkrētās preces tiks uzskatītas par trešās valsts precēm, proti, attiecīgā gadījumā šīs preces laižot brīvā apgrozībā Savienības muitas teritorijā, būs jāmaksā attiecīgais muitas parāds, PVN un akcīzes nodokļi Attiecīgā gadījumā šādai notiekošai pārvadāšanai bez apliecinājuma būs nepieciešamas importa licences.

²⁸ Izstāšanās līguma 47. panta 2. punktā ir noteikts, ka SMK 153. panta 1. punktā minētā prezumpcija, ka precēm ir Savienības preču muitas statuss, notiekošai preču pārvietošanai starp AK un ES vairs nebūs piemērojama. Kamēr minētās preces paliek attiecīgajā muitas teritorijā – attiecīgi Savienības vai AK –, Savienības preču muitas statusa apliecinājums nebūs vajadzīgs. Prezumpcijas nepiemērošana sākas ar to brīdi, kad preces šķērso robežu starp ES un AK no pārejas perioda beigām.

Kā paskaidrots turpmāk, precēm, kas no AK ievestas Savienības muitas teritorijā pēc pārejas perioda beigām, attiecīgā gadījumā ir jābūt ieviešanas kopsavilkuma deklarācijai (ENS).

Muitas formalitātes, ko piemēro precēm, kuras izved no Savienības uz AK

Ja uzņēmējs, kurš izved Savienības preces no Savienības uz AK, uzrādīdams preces muitai uz robežas pēc pārejas perioda beigām, var sniegt Savienības preču statusa apliecinājumu un pierādījumus par to, ka preču pārvietošana sāka pirms pārejas perioda beigām, muitas dienesti minēto pārvietošanu uzskata par Savienības iekšējo pārvietošanu. Tāpēc šīm precēm, izvedot tās no Savienības, nav jāpiemēro eksporta procedūra.

Kā paskaidrots turpmāk, precēm, ko izved no Savienības muitas teritorijas uz AK pēc pārejas perioda beigām, attiecīgā gadījumā ir jābūt pirmsizvešanas deklarācijai. Dalībvalstis var nolemt nepieprasīt minētās deklarācijas par precēm, kuras izved no Savienības saskaņā ar izstāšanās līguma 47. panta 1. un 2. punktu, kā izklāstīts turpmāk.

Ja, precēm pēc pārejas perioda beigām ierodoties pie Savienības un AK robežas, uzņēmējs nevar sniegt attiecīgos apliecinājumus, minētā pārvietošana muitas, PVN un akcīzes nolūkā tiks uzskatīta par eksportu un pirms preču izvešanas no muitas teritorijas ir jāizpilda attiecīgās formalitātes (attiecīgā gadījumā jānoformē eksporta deklarācija un/vai pirmsizvešanas deklarācija). Attiecīgā gadījumā būs vajadzīgas arī eksporta licences²⁹.

Izcelsmes aspekti

Ja precēm saglabājas Savienības preču muitas statuss, proti, kā aprakstīts iepriekš, kad Savienības preces pārvieto starp ES un AK pārejas perioda beigās un tās atbilst izstāšanās līguma 47. panta 2. punkta kritērijiem, tad minētās preces to izmantošanas vajadzībām saskaņā ar ES preferenciālajiem režīmiem tiks uzskatītas par noteiktas izcelsmes precēm, ar nosacījumu, ka ir pieejami saskaņā ar konkrēto ES preferenciālo režīmu nepieciešamie dokumenti, kas pierāda preču izcelsmi, šādās divās situācijās: i) ja šīs preces ir ražotas ES un pārejas perioda beigās atrodas AK vai ii) ja šīs preces, kuru izcelsme ir ES preferenciālās tirdzniecības partnervalstīs, ir importētas AK pirms pārejas perioda beigām. Tas tāpat attiecas arī uz Savienības precēm, kuras pārvieto starp diviem punktiem Savienības muitas teritorijā, šķērsojot AK.

Preces, ko pārvadā pa gaisu ar vienotu pārvadājuma dokumentu (VPD)

Saskaņā ar izstāšanās līguma 47. panta 3. punktu, ja Savienības preces pārvadā pa gaisu un tās ir iekrautas vai pārkrautas Savienības lidostā nosūtīšanai uz AK lidostu vai otrādi, un tās pārvadā ar tādu vienotu pārvadājuma dokumentu (VPD) saskaņā ar SMK DA 119. panta 2. punkta a) apakšpunktu, kurš izdots dalībvalstī vai AK, un ja šī pārvietošana sākas pirms pārejas perioda beigām un preces ierodas

²⁹ Sal. ar paziņojumu ieinteresētajām personām par importa/eksporta aizliegumiem un ierobežojumiem, tai skaitā importa/eksporta licencēm, un ar saistītajiem īpašajiem paziņojumiem par dažādiem aizliegumiem un ierobežojumiem.

attiecīgajā otrā lidostā pēc pārejas perioda beigām, tad šādas preces saglabās Savienības statusu un Savienības preču muitas statusa apliecinājums nebūs vajadzīgs. Faktiski tas attieksies tikai uz tiem gaisa kuģiem, kuri izlidos pārejas perioda beigu dienā vēl naktī pirms plkst. 00.00 (pēc Centrāleiropas laika) tiešā lidojumā uz attiecīgo otru lidostu un ielidos tur pēc plkst. 00.00 (pēc Centrāleiropas laika) nākamajā dienā pēc pārejas perioda beigām.

Preces, ko pārvadā pa jūru

Kas attiecas uz regulāru kuģu satiksmi (RKS), izstāšanās līguma 47. panta 4. un 5. panta noteikumi attiecas uz reisiem, kuri sākas pirms pārejas perioda beigām, tad kuģis reisa laikā piestāj AK ostā, un reiss beidzas pēc minētā perioda beigām.

Ja RKS kuģis notiekoša reisa laikā piestāj AK ostā(-s) pirms pārejas perioda beigām, tad ar RKS kuģi pārvadāto preču Savienības preču muitas statusu reglamentē RKS noteikumi, un tas nemainās. Tas pats attiecas uz Savienības precēm, kas ir iekrautas pirms pārejas perioda beigām un tiek izkrautas ostās pēc tam, pat ja RKS kuģis notiekoša reisa laikā ir piestājis AK ostā(-s) pēc minētā perioda beigām.

Ja RKS kuģis notiekoša reisa laikā ir piestājis AK ostā(-s) pēc pārejas perioda beigām, tad, izkraujot jebkādas Savienības preces, kuras iekrautas jebkurā AK vai Savienības ostā, kurā kuģis ir piestājis pēc pārejas perioda beigām, būs nepieciešams Savienības preču muitas statusa apliecinājums. Savienības preču muitas statusa apliecinājums, kas ir izmantojams šīm vajadzībām, ir noteikts SMK ĪA 199. pantā. Tas nozīmē: ja RKS kuģis piestāj AK ostā pēc pārejas perioda beigām, tad RKS atļauju attiecībā uz atlikušo notiekošā reisa daļu vairs nevar izmantot.

5.4 Atbrīvošana no ievadmuitas nodokļa

Atpakaļnosūtītas preces

Ja Savienības preces ir uz laiku izvestas no AK pirms pārejas perioda beigām un tiek atpakaļievestas Savienībā pēc minētā perioda beigām, ievērojot SMK 203. pantā paredzētos nosacījumus, tad šīs preces uzskata par atpakaļnosūtītām precēm un līdz ar to tās importē ar pilnīgu atbrīvojumu. Ja Savienības preces pirms pārejas perioda beigām ir nogādātas no Savienības uz AK un tās pēc pārejas perioda beigām pārvieto atpakaļ uz Savienību, tad noteikumi par atpakaļnosūtītām precēm, kas minēti SMK 203. pantā, ir piemērojami, ja uzņēmējs var sniegt pierādījumus, ka Savienības preces:

- tika pārvestas uz AK pirms pārejas perioda beigām un

- tiek ievestas atpakaļ nemainītā veidā saskaņā ar SMK 203. panta 5. punktu un SMK DA 158. pantu.

Jāņem vērā, ka pārejas perioda beigas nav viens no īpašajiem apstākļiem, kas ļautu pārsniegt SMK 203. panta 1. punktā minēto trīs gadu periodu.

Pārvadājuma dokumenti būtu jāuzskata par pierādījumu tam, ka Savienības preces bija nogādātas Apvienotajā Karalistē pirms pārejas perioda beigām; tiem

vajadzības gadījumā pievieno citus attiecīgus dokumentus (piemēram, nomas līgumu). Attiecīgā gadījumā var pieprasīt pierādījumu, ka preču stāvoklis nav mainījies.

Atbrīvojumu no muitas nodokļiem regula

Attiecībā uz atbrīvojumu no nodokļiem tādu fizisku personu personiskajai mantai, kuras pārceļ pastāvīgo dzīvesvietu no trešās valsts uz Savienību, regulas par atbrīvojumu no nodokļiem³⁰ 5. pantā ir paredzēts, ka atbrīvojuma nosacījums ir vismaz divpadsmit mēnešu nepārtraukta uzturēšanās pastāvīgajā dzīvesvietā ārpus Savienības muitas teritorijas.

Attiecībā uz šo personisko mantu, kā arī citām preču kategorijām, uz kurām attiecas regula par atbrīvojumu no nodokļiem, piemēram, precēm, ko ievēd sakarā ar laulībām, kā noteikts regulas par atbrīvojumu no nodokļiem 12. pantā, prasītie laikposmi, piemēram, uzturēšanās laikposms, minētās regulas piemērošanas vajadzībām var ietvert arī laiku pirms pārejas perioda beigām.

6. LAIŠANA BRĪVĀ APGROZĪBĀ

Saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu SMK joprojām būs piemērojams precēm, kuras atrodas AK muitas teritorijā, par kurām AK muitas dienesti ir pieņēmuši laišanas brīvā apgrozībā muitas deklarāciju pirms pārejas perioda beigām, bet kuras izlaiž tikai pēc minētā perioda beigām. Tas var notikt tādā gadījumā, ja pārbaudes veikšanai bija nepieciešams ilgāks laiks, piemēram, deklarētājam bija jāiesniedz papildu dokumenti vai muiža gaidīja laboratorijas analīžu rezultātus (SMK 77. panta 1. punkta a) apakšpunkts, 188. un 194. pants).

Ja laišanas brīvā apgrozībā muitas deklarācija tiek atzīta par spēkā neesošu pēc pārejas perioda beigām un preces iepriekš bija pagaidu uzglabāšanā, tad par spēkā neesošu atzītajā muitas deklarācijā deklarētās preces uzskata par pagaidu uzglabāšanā esošām no laišanas brīvā apgrozībā deklarācijas pieņemšanas dienas, proti, pirms pārejas perioda beigām, un tādējādi tām ir piemērojams SMK. Ja šāda par spēkā neesošu atzīta laišanas brīvā apgrozībā muitas deklarācija attiecas uz precēm, kurām iepriekš bija piemērota cita muitas procedūra (piemēram, uzglabāšana muitas noliktavā), tad deklarētās preces uzskatīs par šajā muitas procedūrā esošām no laika pirms pārejas perioda beigām.

7. ĪPAŠAS PROCEDŪRAS

7.1 Tranzīts

Savienības/kopīgā tranzīta procedūras³¹

No pārejas perioda beigām AK pievienojas Konvencijai par kopīgu tranzīta procedūru³² (KTK) kā pilntiesīga līgumslēdzēja puse, tādēļ tā var izmantot kopīgo

³⁰ Padomes Regula (EK) Nr. 1186/2009 (2009. gada 16. novembris), ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem (OV L 324, 10.12.2009., 23. lpp.).

³¹ TAXUD ĢD ir publicējis I pielikumu "Brexīta tranzīta gadījumu scenāriji" (Brexīta Transit Business Scenarios) ar praktiskiem piemēriem par pārvietošanu tranzītā, kas apskatīta šajā punktā.

tranzītu un arī turpmāk piekļūt jaunajai datorizētajai tranzīta sistēmai (JDTS) un citām saistītajām IT sistēmām kā KTK līgumslēdzēja puse. Tādējādi tranzīta operācijas, kuras vēl notiek pārejas perioda beigās, turpinās JDTS ietvaros.

Situācijas, kad preces ir izlaistas tranzīta procedūrai Savienībā vai kopīgā tranzīta valstī, vai AK un pārejas perioda beigās atrodas AK

Ja preces, ko pārvieto tranzītā, pārejas perioda beigās atrodas AK, tad šādiem scenārijiem joprojām būs piemērojams SMK saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu. Alternatīva ir tāda, ka uzņēmēji gadījumā, ja tranzīta operācija beigtos ārpus AK, var attiecīgo tranzītu turpināt saskaņā ar kopējā tranzīta konvenciju, kā aprakstīts par situācijām, uz ko neattiecas izstāšanās līgums.

- a) Ja precēm ir piemērota Savienības tranzīta procedūra vai kopīgā tranzīta procedūra kopīgā tranzīta valstī ar galamērķi AK un ja šīs preces pārejas perioda beigās jau atrodas AK, tad pārvietošana tranzītā turpināsies kā Savienības tranzīts līdz galamērķa muitas iestādei.
- b) Ja precēm ir piemērota Savienības tranzīta procedūra AK ar galamērķi Savienībā vai kopīgā tranzīta valstī un ja šīs preces pārejas perioda beigās joprojām atrodas AK, tad pārvietošana tranzītā turpināsies kā Savienības tranzīts līdz galamērķim Savienībā vai kopīgā tranzīta valstī. Ievešanas muitas iestādē Savienībā tranzīta pavaddokuments (TPD) vai tranzīta/drošības pavaddokuments (TDPD) ar tranzīta operācijas galveno atsauces numuru (*MRN*) liecina par to, ka uz tranzīta operāciju attiecas izstāšanās līgums. Drošības un drošuma vajadzībām ir jāiesniedz *ENS*, ja vien *ENS* vajadzīgās ziņas nav jau iesniegtas ar tranzīta deklarāciju nosūtītājā muitas iestādē, tādējādi izpildot šo pienākumu, vai ja vien SMK nav paredzēts atbrīvojums no pienākuma iesniegt *ENS*.
- c) Ja preces pārvieto no nosūtītājas muitas iestādes dalībvalstī vai kopīgā tranzīta valstī, šķērsojot AK, līdz galamērķa muitas iestādei dalībvalstī vai kopīgā tranzīta valstī un šīs preces pārejas perioda beigās joprojām atrodas AK, tad pārvietošana tranzītā turpināsies kā Savienības tranzīts līdz galamērķim. Ievešanas muitas iestādē Savienībā TPD/TDPD ar tranzīta operācijas galveno atsauces numuru (*MRN*) liecina par to, ka uz tranzīta operāciju attiecas izstāšanās līgums. *ENS* ir jāiesniedz, izņemot gadījumus, kad *ENS* vajadzīgās ziņas ir jau iesniegtas ar tranzīta deklarāciju vai kad SMK ir paredzēts atbrīvojums no pienākuma iesniegt *ENS*.

Jebkādam izmeklēšanas vai atgūšanas procedūrām, kas saistītas ar minēto pārvietošanu tranzītā, ir piemērojami SMK noteikumi par izmeklēšanu un atgūšanu.

³² OV L 226, 13.8.1987., 2. lpp., jaunākie grozījumi izdarīti ar Lēmumu Nr. 1/2017 (OV L 8, 12.1.2018., 1. lpp.).

Situācijas, kad preces ir izlaistas tranzīta procedūrai Savienībā vai kopīgā tranzīta valstī, vai AK un tiek pārvietotas uz AK, no tās vai caur to, un pārejas perioda beigās neatrodas AK

- a) Preces, ko pārvieto saskaņā ar tranzīta operāciju no nosūtītājas muitas iestādes Savienībā vai kopīgā tranzīta valstī līdz **galamērķa muitas iestādei AK**

Ja precēm ir piemērota Savienības tranzīta procedūra Savienībā vai kopīgā tranzīta procedūra kopīgā tranzīta valstī ar galamērķi AK un ja šīs preces pārejas perioda beigās joprojām atrodas Savienībā, tad Savienības tranzīta procedūra AK turpināsies kā kopīgā tranzīta procedūra. Ievešanas muitas iestāde AK pildīs tranzīta muitas iestādes funkcijas, t. i., tai jāpieprasa attiecīgie dati no nosūtītājas muitas iestādes un jāveic visi tranzīta muitas iestādes uzdevumi. Pie ES ārējās robežas ir jāiesniedz izvešanas kopsavilkuma deklarācija (*EXS*) drošības un drošuma vajadzībām, izņemot gadījumus, kad riska analīzei vajadzīgās ziņas drošības un drošuma vajadzībām ir jau iesniegtas ar tranzīta deklarāciju nosūtītājā muitas iestādē, tādējādi izpildot šo pienākumu, vai kad SMK ir paredzēts atbrīvojums no pienākuma iesniegt pirmsizvešanas deklarāciju.

- b) Preces, ko pārvieto saskaņā ar tranzīta operāciju **no nosūtītājas muitas iestādes AK** līdz galamērķa muitas iestādei Savienībā vai kopīgā tranzīta valstī

Ja precēm ir piemērota Savienības tranzīta procedūra AK ar galamērķi Savienībā vai kopīgā tranzīta valstī un ja šīs preces pārejas perioda beigās jau atrodas Savienībā, tad tranzīta procedūra turpinās līdz galamērķim Savienībā valstī vai kopīgā tranzīta valstī.

- c) Preces, ko pārvieto saskaņā ar tranzīta operāciju, **šķērsojot AK**

Ja preces pārvieto no nosūtītājas muitas iestādes dalībvalstī vai kopīgā tranzīta valstī, šķērsojot AK, līdz galamērķa muitas iestādei dalībvalstī vai kopīgā tranzīta valstī un šīs preces pārejas perioda beigās joprojām atrodas Savienībā vai kopīgā tranzīta valstī, tad minētā tranzīta procedūra AK turpināsies kā kopīgā tranzīta procedūra. Ievešanas muitas iestāde AK un ievēšanas muitas iestāde attiecīgajā dalībvalstī, kur pārvietošana atkal nonāk Savienības muitas teritorijā, pildīs tranzīta muitas iestāžu funkcijas. Tām jāpieprasa attiecīgie dati no nosūtītājas muitas iestādes un jāveic visi tranzīta muitas iestādes uzdevumi. Izbraucot no ES teritorijas (pirms iebraukšanas AK), ir jāiesniedz *EXS*, izņemot gadījumu, kad riska analīzei vajadzīgās ziņas drošības un drošuma vajadzībām ir jau iesniegtas ar tranzīta deklarāciju vai kad SMK ir paredzēts atbrīvojums no pienākuma iesniegt pirmsizvešanas deklarāciju.

Ja preces ir šķērsojušas AK un ir atkal ievestas Savienības vai kopīgā tranzīta valsts muitas teritorijā pirms pārejas perioda beigām, tad šī tranzīta operācija turpināsies līdz tās galamērķim.

Ja preces, uz kurām attiecas tranzīta deklarācija, ir šķērsojušas AK un izvestas no tās tiešā ceļā uz Savienību, bet līdz pārejas perioda beigām vēl nav ievestas atpakaļ Savienības muitas teritorijā, tad ievēšanas muitas iestāde Savienībā

pildīs tranzīta muitas iestādes funkcijas. Tā pieprasa attiecīgos datus no nosūtītājas muitas iestādes un veic visus tranzīta muitas iestādes uzdevumus.

Muitas dienesti laikposmā, kas nepārsniedz vienu gadu pēc AK pievienošanās KTK, var turpināt pieņemt esošās galvnieka saistību un galvojuma apliecību veidlapas³³, ievērojot vajadzīgos ģeogrāfiskos pielāgojumus, ko izdara ar roku un apstiprina galvnieks (galvnieka saistību gadījumā) vai arī paši muitas dienesti (galvojuma apliecības gadījumā). Līdz minētā laikposma beigām procedūras izmantotājam ir jāsniedz jaunas saistības saskaņā ar grozīto modeli.

Ja izmeklēšanas vai atgūšanas procedūra ir uzsākta, bet līdz pārejas perioda beigām vēl nav pabeigta, to turpina JDTS ietvaros.

Elektronisks pārvadājuma dokuments (ETD), ko izmanto par tranzīta deklarāciju precēm, kuras pārvadā pa gaisu vai jūru

Ja precēm Savienībā vai kopīgā tranzīta valstī ir piemērota tranzīta procedūra ar *ETD* precēm, ko pārvadā pa gaisu, ar galamērķi AK un preces neierodas AK pirms pārejas perioda beigām, tad pēc ierašanās šo procedūru turpinās kā kopīgā tranzīta procedūru ar *ETD* uz AK ielidošanas lidostu.

Ja precēm AK piemēro tranzīta procedūru ar *ETD* precēm, ko pārvadā pa gaisu, ar galamērķi Savienībā vai kopīgā tranzīta valstī un preces neierodas Savienībā vai kopīgā tranzīta valstī pirms pārejas perioda beigām, tad pēc ierašanās šī procedūra turpināsies kā kopējā tranzīta procedūra ar *ETD* līdz lidostai Savienībā vai kopīgā tranzīta valstī.

Ja preces, ko pārvadā pa jūru starp AK un Savienību saskaņā ar tranzīta procedūru ar *ETD*, tiek pārvietotas ar RKS kuģi un minētā pārvietošana sākas pirms pārejas perioda beigām, tad tranzīta procedūra turpināsies līdz galamērķim ES.

Ja preces pārvadā pa jūru saskaņā ar tranzīta procedūru ar *ETD* starp AK un Savienību ar tādu kuģi, kas nav RKS kuģis, un minētais kuģis ir izgājis no AK pirms pārejas perioda beigām un tiešā ceļā ieradies Savienības ostā pēc pārejas perioda beigām, tad tranzīta procedūra turpināsies līdz galamērķim ES.

Ja preces, kam ir piemērota tranzīta procedūra ar *ETD*, pārejas perioda beigās atrodas AK, tad šāda tranzīta procedūra atbilstoši izstāšanās līguma 49. panta 1. punktam turpināsies saskaņā ar SMK.

Preču pārvietošana saskaņā ar TIR operācijām

AK (tāpat kā visas ES dalībvalstis) jau šobrīd ir TIR konvencijas³⁴ pilntiesīga līgumslēdzēja puse. Lai gan AK būs piekļuve JDTS kā KTK līgumslēdzējai pusei, šī piekļuve neattiecas uz JDTS izmantošanu TIR operācijās.

³³ SMK ĪA 32-01., 32-02. un 32-03. pielikums, kā arī 72-04. pielikuma II daļas VI un VII nodaļa.

³⁴ Muitas konvencija par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti, parakstīta Ženēvā 1975. gada 14. novembrī (OV L 252, 14.9.1978., 2. lpp.).

Ja preces, ko pārvieto saskaņā ar TIR procedūru³⁵, pārejas perioda beigās atradīsies AK, tad šādiem scenārijiem joprojām būs piemērojams SMK saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu.

- a) Ja precēm ir piemērota TIR procedūra Savienībā ar galamērķi/izvešanas vietu AK un preces jau atrodas AK, tad šāda pārvietošana TIR procedūrā turpināsies saskaņā ar SMK. AK galamērķa/izvešanas muitas iestāde nosūtīs attiecīgos JDTS TIR ziņojumus nosūtītājam/ievešanas muitas iestādei, kas atrodas Savienībā.
- b) Ja precēm ir piemērota TIR procedūra AK ar galamērķi Savienībā un preces pārejas perioda beigās joprojām atrodas AK, tad šāda pārvietošana TIR procedūrā turpināsies saskaņā ar SMK (un JDTS) līdz galamērķim Savienībā. Kad preces ierodas pie ievešanas muitas iestādes pie ES ārējās robežas ar AK, TIR karnete ar TIR operācijas galveno atsauces numuru (*MRN*) liecina par to, ka uz operāciju attiecas izstāšanās līgums. Pirms ievešanas Savienībā ir jāiesniedz *ENS*, izņemot gadījumus, kad *ENS* vajadzīgās ziņas ir jau iesniegtas vai kad SMK ir paredzēts atbrīvojums no pienākuma iesniegt *ENS*. Pārvietošana ar TIR turpināsies saskaņā ar SMK līdz ES galamērķa/izvešanas muitas iestādei, kura nosūtīs attiecīgos JDTS TIR ziņojumus nosūtītājam/ievešanas muitas iestādei, kas atrodas AK.
- c) Ja preces, kurām noformēta TIR karnete, pārvieto starp nosūtītāju/ievešanas muitas iestādi dalībvalstī, šķērsojot AK, līdz galamērķa/izvešanas muitas iestādei citā dalībvalstī un ja šīs preces pārejas perioda beigās atrodas AK, tad pārvietošana ar TIR turpināsies saskaņā ar SMK (un JDTS) līdz galamērķim. Kad preces ierodas pie atkalievešanas muitas iestādes pie ES ārējās robežas ar AK, TIR karnete ar TIR operācijas galveno atsauces numuru (*MRN*) liecina par to, ka uz operāciju attiecas izstāšanās līgums. Pirms ievešanas Savienības muitas teritorijā pie AK/ES robežas ir jāiesniedz *ENS*, izņemot gadījumus, kad *ENS* vajadzīgās ziņas ir jau iesniegtas vai kad SMK ir paredzēts atbrīvojums no pienākuma iesniegt *ENS*. Pārvietošana ar TIR turpināsies saskaņā ar SMK līdz ES galamērķa/izvešanas muitas iestādei, kura nosūtīs attiecīgos JDTS TIR ziņojumus nosūtītājam/ievešanas muitas iestādei, kas atrodas Savienībā.

Visās pārējās situācijās, proti, ja preces pārejas perioda beigās neatradīsies AK, TIR operācijām kā pie jebkuras citas robežas ar trešo valsti būs piemērojamas robežformalitātes.

- a) Preces, ko pārvieto saskaņā ar TIR operāciju, no nosūtītājas/ievešanas muitas iestādes Savienībā **līdz galamērķa/izvešanas muitas iestādei AK**

Ja precēm ir piemērota TIR procedūra Savienībā ar galamērķa/izvešanas vietu AK un šīs preces pārejas perioda beigās joprojām atrodas Savienībā, tad TIR procedūra attiecībā uz Savienības teritoriju tiks pabeigta vēlākais tajā muitas iestādē, pēc kuras preces tiks faktiski izvestas no ES. Šī iestāde kļūs par galamērķa/izvešanas muitas iestādi. Tai ir jāpieprasa attiecīgie dati no nosūtītājas muitas iestādes un jāveic visi galamērķa/izvešanas muitas iestādes

³⁵ Saskaņā ar SMK 226. panta 3. punktu, 227. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 228. pantu.

uzdevumi³⁶. Lai noformētu preču izvešanu pie Savienības ārējās robežas, ir jāiesniedz *EXS*, izņemot gadījumus, kad riska analīzei nepieciešamās ziņas drošības un drošuma vajadzībām ir jau sniegtas vai kad SMK ir paredzēts atbrīvojums no pienākuma iesniegt pirmsizvešanas deklarāciju.

Ja preces, kam Savienībā ir piemērota TIR procedūra ar galamērķi/izvešanas vietu AK, ir izvestas no Savienības, bet pārejas perioda beigās vēl nav ieradušās AK, tad pārvietošanai TIR procedūrā būs piemērojami AK tiesību akti muitas jomā un TIR konvencija. Tādēļ procedūras izmantotājiem būs jāiesniedz alternatīvs TIR procedūras pabeigšanas pierādījums, un nosūtītājam/ievešanas muitas iestādei Savienībā būs manuāli jāpabeidz un jānoslēdz minētā operācija.

- b) Preces, ko pārvieto saskaņā ar TIR operāciju **no nosūtītājas/ievešanas muitas iestādes AK** līdz galamērķa/izvešanas muitas iestādei Savienībā

Ja precēm piemēro TIR procedūru AK ar galamērķi Savienībā un preces pārejas perioda beigās jau atrodas Savienībā, tad šāda pārvietošana TIR procedūrā var turpināties līdz galamērķim Savienībā. Kad preces ierodas pie galamērķa/izvešanas muitas iestādes, minēto operāciju noformē kā jebkuru citu TIR operāciju.

- c) Preces, ko pārvieto saskaņā ar TIR operāciju, **šķērsojot AK**

Ja preces pārvieto starp nosūtītāju/ievešanas muitas iestādi dalībvalstī, šķērsojot AK, līdz galamērķa/izvešanas muitas iestādei dalībvalstī un šīs preces vēl atrodas Savienībā pirms AK šķērsošanas, tad piemēro šādus noteikumus: sākot no pārejas perioda beigām, šāda TIR procedūra tiks pabeigta vēlākais izvešanas muitas iestādē no Savienības. Šī iestāde kļūst par galamērķa/izvešanas muitas iestādi. “Jaunās” galamērķa/izvešanas muitas iestādes pieprasīs attiecīgos datus no nosūtītājas muitas iestādes un veiks visus galamērķa/izvešanas muitas iestādes uzdevumus. Lai noformētu preču izvešanu pie Savienības ārējās robežas, ir jāiesniedz *EXS*, izņemot gadījumus, kad riska analīzei nepieciešamās ziņas drošības un drošuma vajadzībām ir jau sniegtas vai kad SMK ir paredzēts atbrīvojums no pienākuma iesniegt pirmsizvešanas deklarāciju. Kad preces pēc AK šķērsošanas nonāk atkalievešanas nosūtītājā/ievešanas muitas iestādē Savienībā, minēto operāciju noformē kā jebkuru citu TIR operāciju.

Ja preces ir šķērsojušas AK un ir atkal ievestas Savienības muitas teritorijā pirms pārejas perioda beigām, tad pārvietošanu TIR procedūrā var turpināt līdz galamērķim.

7.2 Īpašas procedūras, kas nav tranzīts

Uzglabāšana muitas noliktavā (MN)

Atļaujas preču uzglabāšanai muitas noliktavā, kuras piešķirušī dalībvalstu muitas dienesti un kurās paredzēta preču pārvietošana no muitas noliktavām Savienībā uz

³⁶ Jo īpaši uzdevumi, kas noteikti SMK ĪA 278. un 279. pantā.

muitas noliktavām AK saskaņā ar SMK 219. pantu un SMK DA 179. panta 3. punktu, būs jāgroza, lai no pārejas perioda beigām izslēgtu šādu iespēju.

Pamatojoties uz izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu, precēm, kurām ir piemērota muitas noliktavas procedūra pirms pārejas perioda beigām un kuras atrodas muitas noliktavā AK minētā perioda beigās, SMK būs piemērojams divpadsmit mēnešus pēc minētā perioda beigām, kā noteikts izstāšanās līguma III pielikumā.

Ja pēc pārejas perioda beigām muitas deklarācija par muitas noliktavas procedūras piemērošanu precēm tiek atzīta par spēkā neesošu (piemēram, tādēļ, ka ārpussavienības preces netika faktiski nogādātas muitas noliktavā), tad uzskata, ka preces, uz kurām attiecas minētā deklarācija, atrodas to iepriekšējā situācijā vai procedūrā (proti, pagaidu uzglabāšanā vai īpašajā procedūrā), kurā tās bija, pirms tika iesniegta par spēkā neesošu atzītā muitas noliktavas procedūras deklarācija. Ja šādas preces atrodas AK, šai minētajai iepriekšējai situācijai vai procedūrai saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu ir piemērojams SMK.

Saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punkta otro daļu preču pārvietošana starp muitas noliktavu Savienībā un muitas noliktavu AK saskaņā ar SMK 219. pantu nav atļauta tādos gadījumos, kad pārvietošana beidzas tikai pēc pārejas perioda beigām.

Ja preces, ko uzglabā AK muitas noliktavā, tiek ievestas Savienībā pēc pārejas perioda beigām, tad par tām ir jānokārto muitas formalitātes, kas SMK ir paredzētas tādām precēm, kuras ieved Savienības muitas teritorijā no vietas, kas ir ārpus šīs teritorijas (t. i., *ENS*, pagaidu uzglabāšanas deklarācija un muitas deklarācija).

Ja preces tiek pārvietotas starp muitas noliktavu AK un citu muitas noliktavu Savienībā un ierodas Savienībā neilgi pirms pārejas perioda beigām, kad vairs nebūs pietiekami daudz laika, lai tās sasniegtu galamērķi, un to pārvietošana turpinās Savienībā, tādā gadījumā pēc minētās dienas uz šīm precēm neattiecas Savienībā derīga atļauja. Tādēļ attiecīgajam uzņēmējam šī procedūra būtu jānoslēdz pirms pārejas perioda beigām (piemēram, piemērojot precēm nākamo muitas procedūru). Šāda nākamā procedūra var arī būt uzglabāšana muitas noliktavā, ja uz precēm attiecas derīga atļauja, ko piešķirušī Savienības muitas dienesti. Ja šāda prasību ievērošana netiks veikta, tiks pārkāpti pienākumi, kas noteikti tiesību aktos muitas jomā attiecībā uz šādu preču uzglabāšanu Savienības muitas teritorijā, un tādējādi būs piemērojams SMK 79. pants, t. i., būs radies muitas parāds pienākumu neizpildes dēļ.

Brīvās zonas

Pamatojoties uz izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu, precēm, kas atrodas brīvajā zonā AK, SMK būs piemērojams tikai līdz pārejas perioda beigām, kā noteikts izstāšanās līguma III pielikumā.

Ja preces, kurām ir piemērota brīvās zonas procedūra AK, pēc pārejas perioda beigām tiek ievestas Savienībā, par tām ir jānokārto muitas formalitātes, kas SMK paredzētas precēm, kuras ieved Savienības muitas teritorijā no vietas, kas ir ārpus šīs teritorijas (t. i., *ENS*, pagaidu uzglabāšanas deklarācija un muitas deklarācija).

Pagaidu ievēšana (PI)

Pamatojoties uz izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu, tādām precēm, kurām pagaidu ievēšana (PI) piemērota pirms pārejas perioda beigām un kuras atrodas AK minētā perioda beigās, SMK būs piemērojams divpadsmit mēnešus pēc minētā perioda beigām, kā noteikts izstāšanās līguma III pielikumā.

Ja pēc pārejas perioda beigām deklarācija par pagaidu ievēšanas piemērošanu tiek atzīta par spēkā neesošu, tad uzskata, ka preces, uz kurām attiecas minētā deklarācija, atrodas to iepriekšējā situācijā vai procedūrā (proti, pagaidu uzglabāšanā vai īpašajā procedūrā), kurā tās bija, pirms tika iesniegta par spēkā neesošu atzītā pagaidu ievēšanas deklarācija. Ja minētās preces atrodas AK, tad SMK ir piemērojams iepriekš minētajai pagaidu uzglabāšanai vai īpašajai procedūrai saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu.

Saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punkta otro daļu tādu preču, kam piemērota pagaidu ievēšana, pārvietošana starp Savienību un AK saskaņā ar SMK 219. pantu nav atļauta tādā gadījumā, ja pārvietošana beidzas tikai pēc pārejas perioda beigām.

Ja preces, kurām ir piemērota pagaidu ievēšana, ievē no AK Savienībā pēc pārejas perioda beigām, tad par tām ir jānokārto muitas formalitātes, kas SMK paredzētas precēm, kuras ievē Savienības muitas teritorijā no vietas, kas ir ārpus šīs teritorijas (t. i., *ENS*, pagaidu uzglabāšanas deklarācija un muitas deklarācija).

Ja preces, kurām piemērota pagaidu ievēšana un uz kurām attiecas AK atļauja, pārvieto saskaņā ar SMK 219. pantu uz Savienību pirms pārejas perioda beigām un ja ir paredzēts, ka tās paliks Savienības muitas teritorijā, tad pagaidu ievēšanas procedūra būtu jānoslēdz pirms minētā perioda beigām. Iespējamā rīcība ar precēm: a) reeksports; b) nākamās muitas procedūras piemērošana; c) iznīcināšana bez pārpalikumiem; d) atteikšanās no tām par labu valstij. Šāda nākamā procedūra var arī būt pagaidu ievēšana, ja uz precēm attiecas derīga atļauja, ko piešķirušī dalībvalsts muitas dienesti. Ja šāda noslēgšana netiks veikta, tiks pārkāpti pienākumi, kas paredzēti tiesību aktos muitas jomā par šādu preču pagaidu ievēšanu Savienības muitas teritorijā, un tādējādi būs piemērojams SMK 79. pants, t. i., būs radies muitas parāds pienākumu neizpildes dēļ.

ATA karnetes

AK ir pilntiesīga ATA konvencijas³⁷ un Stambulas konvencijas³⁸ līgumslēdzēja puse. Tādēļ AK ATA karnetes pagaidu kārtā ievestām precēm, kas atrodas AK, pārejas perioda beigās jāprojām būs spēkā.

Uzņēmējiem, kuri pirms pārejas perioda beigām uz laiku pārvieto preces no AK uz ES (piemēram, uz laiku ievēdot preces izstādēm), būs precēm jāpiemēro eksporta

³⁷ Muitas Konvencija par ATA karneti preču pagaidu ievēšanai (ATA konvencija), noslēgta 1961. gada 6. decembrī Briselē, un tās turpmākie grozījumi.

³⁸ Konvencija par pagaidu ievēšanu un tās turpmākie grozījumi (Stambulas konvencija) (OV L 130, 27.5.1993., 1. lpp.).

procedūra, kad šīs preces izvedīs no Savienības muitas teritorijas, tām atgriezoties AK pēc pārejas perioda beigām.

Ja preces, kurām noformēta ATA karnete, ir nogādātas no trešās valsts uz AK pirms pārejas perioda beigām un ja šīs preces tiek reeksportētas no citas dalībvalsts pēc minētās dienas, tad izvešanas muitas iestāde apzīmogos reeksporta lapu, ko varēs izmantot par reeksporta apliecinājumu. Apliecinājumu var iesniegt tajā muitas iestādē AK, kurā iepriekš noformēta preču ieviešana. Par reeksporta apliecinājumu var izmantot arī jebkādu citu dokumentāru pierādījumu, kas apliecina, ka preces atrodas ārpus Savienības muitas teritorijas (piemēram, muitas deklarāciju, kas liecina, ka preces ir ievestas trešā valstī). Minētais attiecas arī uz tādu situāciju, kad ATA karnete noformēta precēm, kas ievestas Savienībā no trešās valsts pirms pārejas perioda beigām un tiek reeksportētas no AK pēc pārejas perioda beigām.

ATA karnetes, kas Savienībā izdotas par precēm, kuras nogādātas no Savienības uz AK pirms pārejas perioda beigām un nogādātas no AK uz trešo valsti pēc minētās dienas, tiks uzskatītas par eksporta deklarāciju (SMK ĪA 339. pants).

Apvienotā Karaliste pieņems ATA karnetes, kas izdotas Savienībā pirms pārejas perioda beigām, izmantošanai Apvienotajā Karalistē 2021. gadā un otrādi.

Galapatēriņš (GP)

Pamatojoties uz izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu, precēm, kurām galapatēriņa procedūra (GP) piemērota pirms pārejas perioda beigām un kuras atrodas AK minētā perioda beigās, SMK būs piemērojams divpadsmit mēnešus pēc preču izlaišanas minētajai procedūrai, kā noteikts izstāšanās līguma III pielikumā.

Ja pēc pārejas perioda beigām deklarācija par galapatēriņa procedūras piemērošanu tiek atzīta par spēkā neesošu, tad uzskata, ka preces, uz kurām attiecas minētā deklarācija, atrodas to iepriekšējā situācijā vai procedūrā (proti, pagaidu uzglabāšanā vai īpašajā procedūrā), kurā tās bija, pirms tika iesniegta par spēkā neesošu atzītā galapatēriņa deklarācija. Ja minētās preces atrodas AK, tad SMK ir piemērojams iepriekš minētajai pagaidu uzglabāšanai vai īpašajai procedūrai saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu.

Saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punkta otro daļu tādu preču, kam piemērota galapatēriņa procedūra, pārvietošana starp Savienību un AK saskaņā ar SMK 219. pantu nav atļauta tādā gadījumā, ja pārvietošana beidzas tikai pēc pārejas perioda beigām.

Ja preces, kurām ir piemērota galapatēriņa procedūra, ievēd no AK Savienībā pēc pārejas perioda beigām, tad par tām ir jānokārto muitas formalitātes, kas paredzētas jebkurām trešās valsts precēm (t. i., *ENS*, pagaidu uzglabāšanas deklarācija un muitas deklarācija).

Ja preces, kurām piemērota galapatēriņa procedūra un uz kurām attiecas AK atļauja, pārvieto saskaņā ar SMK 219. pantu uz Savienību pirms pārejas perioda beigām un ja ir paredzēts, ka tās paliks Savienības muitas teritorijā, tad galapatēriņa procedūra būtu jānoslēdz pirms minētās dienas. Precēm jābūt: a)

izvestām no Savienības muitas teritorijas; b) izmantotām nolūkiem, kas norādīti pieteikumā par atbrīvojumu no nodokļa vai par samazinātu nodokļa likmi, c) iznīcinātām ar vai bez pārpalikumiem, vai d) no precēm jāatsakās par labu valstij. Tas pats attiecas uz atļaujām veikt tiesību un pienākumu nodošanu (*TORO*) un uz preču pārvietošanu atbilstoši SMK 218. un 219. pantam. Ja iepriekš minētā noslēgšana netiks veikta, tiks pārkāpti pienākumi, kas paredzēti tiesību aktos muitas jomā par šādu preču galapatēriņu Savienības muitas teritorijā, un tādējādi būs piemērojams SMK 79. pants, t. i., būs radies muitas parāds pienākumu neizpildes dēļ.

IEVEŠANA PĀRSTRĀDEI (IP)

Pamatojoties uz izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu un III pielikumu, precēm, kurām ievēšana pārstrādei (IP) piemērota pirms pārejas perioda beigām un kuras minētā perioda beigās atrodas AK, SMK būs piemērojams divpadsmit mēnešus pēc preču izlaišanas minētajai procedūrai vai uz atļaujā noteikto termiņu (izvēlas agrāko termiņu).

Ja pēc pārejas perioda beigām deklarācija par ievēšanas pārstrādei piemērošanu tiek atzīta par spēkā neesošu, tad uzskata, ka preces, uz kurām attiecas minētā deklarācija, atrodas to iepriekšējā situācijā vai procedūrā (proti, pagaidu uzglabāšanā vai īpašajā procedūrā), kurā tās bija, pirms tika iesniegta par spēkā neesošu atzītā ievēšanas pārstrādei deklarācija. Ja minētās preces atrodas AK, tad SMK ir piemērojams iepriekš minētajai pagaidu uzglabāšanai vai īpašajai procedūrai saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu.

Saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punkta otro daļu tādu preču, kam piemērota ievēšana pārstrādei, pārvietošana starp Savienību un AK saskaņā ar SMK 219. pantu nav atļauta tādā gadījumā, ja pārvietošana beidzas pēc pārejas perioda beigām.

Ja preces, kurām piemērota ievēšana pārstrādei un uz kurām attiecas AK atļauja, pārvieto saskaņā ar SMK 219. pantu uz Savienību pirms pārejas perioda beigām un ja ir paredzēts, ka tās paliks Savienības muitas teritorijā, tad ievēšanas pārstrādei procedūra būtu jānoslēdz pirms minētās dienas. Iespējamā rīcība ar precēm: a) reeksports; b) nākamās muitas procedūras piemērošana; c) iznīcināšana bez pārpalikumiem; d) atteikšanās no tām par labu valstij. Šāda nākamā procedūra var būt arī ievēšana pārstrādei, ja uz precēm attiecas derīga atļauja, ko piešķirusi dalībvalsts muitas dienestī. Ja šāda noslēgšana netiks veikta, tiks pārkāpti pienākumi, kas paredzēti tiesību aktos muitas jomā par šādu preču pārstrādi Savienības muitas teritorijā, un tādējādi būs piemērojams SMK 79. pants, t. i., būs radies muitas parāds pienākumu neizpildes dēļ.

Ja preces, kurām ir piemērota ievēšana pārstrādei, ievē no AK Savienībā pēc pārejas perioda beigām, tad par tām ir jānokārto muitas formalitātes, kas SMK paredzētas precēm, kuras ievē Savienības muitas teritorijā no vietas, kas ir ārpus šīs teritorijas (t. i., *ENS*, pagaidu uzglabāšanas deklarācija un muitas deklarācija).

Ja, pamatojoties uz izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu, SMK ir piemērojams IP *EX/IM* procedūrai un ja līdzvērtīgās preces ir izvestas pirms pārejas perioda beigām, tad preču (izejmateriālu) līdzvērtīgu daudzumu var ievest ar pilnīgu

atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļa pat pēc pārejas perioda beigām, ar nosacījumu, ka šāda ievēšana ir veikta termiņā, kurš noteikts saskaņā ar SMK izdotajā atļaujā vai kurš noteikts izstāšanās līguma III pielikumā (izvēlas agrāko termiņu).

Izvešana pārstrādei (OP)

Pamatojoties uz izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu, SMK būs piemērojams precēm, kurām pirms pārejas perioda beigām Apvienotajā Karalistē piemērota izvešana pārstrādei (OP), ja attiecīgie pārstrādes produkti tiek nogādāti atpakaļ uz AK vai uz Savienību pēc pārejas perioda beigām. SMK būs piemērojams līdz termiņam, kurš noteikts saskaņā ar SMK izdotajā atļaujā vai kurš noteikts izstāšanās līguma III pielikumā (izvēlas agrāko termiņu).

Ja pēc pārejas perioda beigām muitas deklarācija par izvešanas pārstrādei (OP) procedūras piemērošanu precēm tiek atzīta par spēkā neesošu, tad, šādas preces atpakaļievdot Savienībā pēc minētā perioda beigām, tās uzskatāmas par ārpus Savienības precēm.

Ja, pamatojoties uz izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu, SMK ir piemērojams OP IM/EX procedūrai, tad līdzvērtīgā preču (izejmateriālu) daudzuma izvešanu var veikt līdz termiņam, kurš noteikts saskaņā ar SMK izdotajā atļaujā vai kurš noteikts izstāšanās līguma III pielikumā (izvēlas agrāko termiņu). Ja šāds eksports netiks veikts, tad nebūs ievēroti tiesību aktos muitas jomā noteiktie pienākumi attiecībā uz izvešanas pārstrādei (OP) procedūru, un tādējādi būs piemērojams SMK 79. pants, t. i., būs radies muitas parāds pienākumu neizpildes dēļ.

8. NO SAVIENĪBAS MUITAS TERITORIJAS IZVESTAS PRECES

8.1 Pirmsizvešanas deklarācija

Saskaņā ar SMK 263. panta 3. punktu pirmsizvešanas deklarācija ir vai nu i) muitas deklarācija par precēm, ko paredzēts izvest no Savienības muitas teritorijas, ii) vai reeksporta deklarācija, vai iii) izvešanas kopsavilkuma deklarācija (EXS). Vairumā gadījumu pirmsizvešanas deklarācija tiks sniegta muitas deklarācijas veidā. Informāciju par pirmsizvešanas deklarācijas prasībām konkrētiem tranzīta vai eksporta scenārijiem atkarībā no preču atrašanās vietas pārejas perioda beigās sk. attiecīgi 7.1. punktā "Tranzīts" un 8.2. punktā "Eksports un reeksports".

Saskaņā ar izstāšanās līguma 48. panta 1. punktu pirmsizvešanas deklarācija, kas attiecas uz precēm, kuras pirms pārejas perioda beigām izlaistas eksportam Apvienotajā Karalistē vai Savienībā, paliek spēkā pat tad, ja preces tiek izvestas pēc pārejas perioda beigām. Apvienotā Karaliste ir informējusi Komisijas dienestus, ka tā nevar saglabāt EKS pašreizējo elektronisko pieslēgumu pēc 2020. gada 31. decembra. Atvienošana no EKS notiks 2020. gada 30. decembrī plkst. 07.00 (pēc Apvienotās Karalistes laika). Tas neietekmēs pirmsizvešanas deklarācijas. Tas izskaidrojams ar to, ka, iesniedzot pirmsizvešanas deklarāciju kopā ar eksporta muitas deklarāciju pirms pārejas perioda beigām, attiecīgā informācija jau būs nosūtīta izvešanas muitas iestādei. Tāpēc nebūs vajadzīga jauna pirmsizvešanas deklarācija par precēm, kas Apvienotajā Karalistē vai

Savienībā ir izlaistas eksportam pirms pārejas perioda beigām, ja kopā ar eksporta muitas deklarāciju ir iesniegta pirmsizvešanas deklarācija.

Dalībvalstu muitas dienesti var nolemt nepieprasīt pirmsizvešanas deklarācijas par precēm, ko izved no Savienības muitas teritorijas uz Apvienoto Karalisti un kas atbilst izstāšanās līguma 47. panta 1. un 2. punkta nosacījumiem, attiecībā uz septiņu dienu laikposmu pēc pārejas perioda beigām.

8.2 Eksports un reeksports³⁹

Preces, kas izlaistas eksportam un pārejas perioda beigās atrodas AK

Ja preces, ko izlaiž eksportam, pārejas perioda beigās atrodas AK, tad joprojām būs piemērojams SMK saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu. Apvienotā Karaliste ir informējusi Komisijas dienestus, ka tā nevar saglabāt EKS pašreizējo elektronisko pieslēgumu pēc 2020. gada 31. decembra. Atvienošana no EKS notiks 2020. gada 30. decembrī plkst. 07.00 (pēc Apvienotās Karalistes laika). Tādēļ šai apmaiņai būs jāizmanto alternatīvi veidi.

- a) Ja preces, kas Savienībā izlaistas eksportam pirms pārejas perioda beigām, tiek pārvadātas uz izvešanas muitas iestādi AK vai tās šķērso AK ceļā uz izvešanas muitas iestādi citā dalībvalstī, un pārejas perioda beigās atrodas AK, tad šādu preču pārvietošana līdz izvešanas muitas iestādei turpināsies saskaņā ar SMK. Izvešanas muitas iestāde Apvienotajā Karalistē nesūtīs attiecīgo ziņojumu eksporta kontroles sistēmā (EKS), apstiprinot eksporta muitas iestādei Savienībā preču faktisko izvešanu, jo no pārejas perioda beigām Apvienotajai Karalistei vairs nebūs piekļuves EKS. Uzņēmējam būtu eksporta muitas iestādē jāuzsāk noslēgt pārvietošanu eksportam, pamatojoties uz alternatīviem pierādījumiem saskaņā ar SMK ĪA 335. panta 4. punktu. Uzņēmējs (deklarētājs) var uzsākt šo procesu, tiklīdz ir ieguvis alternatīvus pierādījumus, un viņam nav jāgaida, līdz muitas dienesti viņu informēs. Otrajā gadījumā, kad preces tiek transportētas caur AK uz izvešanas muitas iestādi, kas atrodas ES, muitas iestāde apstiprinās preču fizisko izvešanu un EKS sistēmā nosūtīs attiecīgo ziņojumu eksporta muitas iestādei.
- b) Ja preces, kas izlaistas eksportam AK ar izvešanas muitas iestādi Savienībā, pārejas perioda beigās joprojām atrodas AK, tad to pārvietošana līdz izvešanas muitas iestādei Savienībā turpināsies saskaņā ar SMK. Izvešanas muitas iestāde reģistrēs preču faktisko izvešanu EKS, bet nesūtīs attiecīgo ziņojumu AK eksporta muitas iestādei, jo no pārejas perioda beigām AK vairs nebūs piekļuves EKS. Ja šādas preces Savienības muitas teritorijā ievēd pēc pārejas perioda beigām, ir jāiesniedz ENS.

Preces, kas izlaistas eksportam un pārejas perioda beigās atrodas Savienībā

- a) Ja preces, kas Savienībā izlaistas eksportam pirms pārejas perioda beigām, ir jāpārvadā uz izvešanas muitas iestādi AK vai tās šķērso AK ceļā uz izvešanas muitas iestādi citā dalībvalstī, un tās pirms pārejas perioda beigām joprojām

³⁹ TAXUD ĢD ir publicējis II pielikumu "Brexit eksporta gadījumu scenāriji" (*Brexit Transit Business Scenarios*) ar praktiskiem piemēriem par pārvietošanu eksportam, kas apskatīta šajā punktā.

atrodas Savienībā, tad iepriekš paredzētā izvešanas muitas iestāde ir jāaizstāj ar izvešanas muitas iestādi pie ES robežas (eksporta kontroles sistēmā noformē eksporta preču pārvietošanas maršruta maiņu). Šī muitas iestāde apstiprinās preču faktisko izvešanu un nosūtīs attiecīgo ziņojumu eksporta muitas iestādei.

- b) Ja šādas preces jau ir šķērsojušas AK ceļā uz izvešanas muitas iestādi, kura atrodas citā dalībvalstī, un pārejas perioda beigās jau atrodas Savienības muitas teritorijā, saglabājas pašreizējā procedūra (t. i., izvešanas muitas iestāde pie ES ārējās robežas EKS joprojām apstiprinās eksporta muitas iestādei preču faktisko izvešanu).
- c) Ja preces, kas ir izlaistas eksportam AK ar ES izvešanas muitas iestādi, pārejas perioda beigās jau atrodas Savienībā un pēc tam sasniedz paredzēto ES izvešanas muitas iestādi, tad minētā muitas iestāde EKS reģistrēs preču faktisko izvešanu, taču nenosūtīs AK eksporta muitas iestādei attiecīgo ziņojumu, tā kā AK no pārejas perioda beigām vairs nebūs piekļuves EKS.
- d) Ja preces, kas pirms pārejas perioda beigām ir izlaistas eksportam AK, ir jāpārvadā uz izvešanas muitas iestādi ES un šīs preces pēc pārejas perioda beigām joprojām atrodas Savienībā, bet tiks izvestas no Savienības caur citu izvešanas muitas iestādi, kas nav iepriekš deklarētā izvešanas muitas iestāde, eksporta preču pārvietošanai maršruta maiņu nevar noformēt elektroniski EKS, jo Apvienotajai Karalistei no pārejas perioda beigām vairs nebūs piekļuves EKS. Faktiskā ES izvešanas muitas iestāde veic preču izvešanas formalitātes, tostarp apstiprina izvešanu, izmantojot alternatīvās procedūras (piemēram, izmantojot *EAD*).

9. MUITAS PARĀDS

Ja turpmāk minēto situāciju vai muitas procedūru rezultātā AK ir radies muitas parāds, tad muitas parāds tiks aprēķināts un darīts pieejams ES budžetam, kā noteikts SMK un noteikumos par ES pašu resursiem, saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. un 2. punktu un ņemot vērā tā 136. panta 3. punkta c) apakšpunktu:

- pagaidu uzglabāšanas vai īpašās procedūras, kas vēl notiek pārejas perioda beigās, pabeigšana vai noslēgšana izstāšanās līguma III pielikumā noteiktajos termiņos, laižot preces brīvā apgrozībā, tostarp saskaņā ar noteikumiem par galapatēriņu, vai ievēdot preces pagaidu kārtā ar daļēju atbrīvojumu no ievad muitas nodokļa, kā paredzēts SMK 77. panta 1. punktā, saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 2. punktu;
- SMK noteikto pienākumu neizpilde attiecībā uz pagaidu uzglabāšanu vai muitas procedūru, kas minēta izstāšanās nolīguma 49. panta 1. punktā, saskaņā ar SMK 79. pantu. Tas attiecas arī uz neatbilstību SMK prasībām par termiņiem attiecībā uz pagaidu uzglabāšanā esošām precēm.

Pamatnoteikums ir tāds, ka muitas parāda paziņošanas termiņš saskaņā ar SMK 103. panta 1. punktu ir 3 gadi no parāda rašanās.

Lai Savienība un AK varētu efektīvi apzināt savas savstarpējās saistības, kas paredzētas izstāšanās līguma 49. panta 1. un 2. punktā saskaņā ar 136. panta 3. punktu (attiecībā uz AK) un 140. panta 4. punkta otrās daļas pēdējā teikumā, un savstarpēji nodrošināt to izpildi, muitas administrācijām ir jābūt iespējai identificēt muitas parāda summas par

precēm, kuras pārejas perioda beigās bija pagaidu uzglabāšanā vai īpašajā procedūrā vai nu AK, vai ES un kuras ir uzrādītas muitai pēc pārejas perioda beigām, lai pabeigtu pagaidu uzglabāšanu vai noslēgtu īpašo procedūru, laižot preces brīvā apgrozībā saskaņā ar SMK nosacījumiem.

Tas nozīmē, ka, iesniedzot laišanas brīvā apgrozībā muitas deklarācijas, uzņēmējiem AK un arī ES ir jānošķir preces, kuras pārejas perioda beigās bija pagaidu uzglabāšanā, no tādām precēm, kuras pārejas perioda beigās bija īpašajā procedūrā.

Minēto preču laišanas brīvā apgrozībā muitas deklarācijā uzņēmējiem ir jānorāda identifikators Savienības koda (Y067) veidā, proti:

- VAD 44. ailē, ja deklarācija tiks sniegta, pamatojoties uz Deleģētās regulas 2016/341 9. pielikumu;
- datu elementā 2/3, ja deklarācija tiks sniegta, pamatojoties uz Deleģētās regulas 2015/2446 B pielikumu un Īstenošanas regulas 2015/2447 B pielikumu.

Kad stāsies spēkā Komisijas 2020. gada 7. decembrī pieņemtais Deleģētās regulas 2015/2446⁴⁰ grozījums un attiecīgie Īstenošanas regulas 2015/2447 grozījumi (pieņemšanas procesā), lai ieviestu jauno B pielikumu, kods būs jānorāda:

- VAD 44. ailē, ja deklarācija tiks sniegta, pamatojoties uz Deleģētās regulas 2016/341 9. pielikumu;
- datu elementā 2/3, ja deklarācija tiks sniegta, pamatojoties uz Deleģētās regulas 2015/2446 D pielikumu un Īstenošanas regulas 2015/2447 C pielikumu;
- datu elementā 12 04 002 000, ja deklarācija tiks sniegta, pamatojoties uz Deleģētās regulas 2015/2446 B pielikumu un Īstenošanas regulas 2015/2447 B pielikumu.

Iepriekš minēto datu elementu izmantošana ir atkarīga no tā, kā katrai dalībvalstij ir veicies ar importa sistēmas modernizāciju.

Par minētā papildu koda izmantošanu ir panākta vienošanās, lai izvairītos no tā, ka AK un dalībvalstu muitas administrācijām pēc pārejas perioda beigām pašām būtu jāveic visu pagaidu uzglabāšanā un īpašajās procedūrās esošo preču krājumu apzināšana un turpmāka pārraudzība.

Muitas dienestiem, iesniedzot vaicājumus savās valstu deklarēšanas sistēmās vai ar jebkādiem citiem piemērotiem līdzekļiem, būs jānosaka visu valstī radušos muitas parādu kopsumma mēnesī, kas ir aprēķināti (un darīti pieejami), pamatojoties uz pieņemtajām laišanas brīvā apgrozībā deklarācijām par tādām precēm, kuras jau bija īpašajā procedūrā vai pagaidu uzglabāšanā pārejas perioda beigās.

Dalībvalstīm būs prasība paziņot šīs summas papildus parastajiem ziņojumiem, ko tās sniedz Eiropas Komisijai.

⁴⁰ [C\(2020\) 8454](#) - pašlaik pieņemšanas procesā Komisijā, bet līdz 2021. gada 7. februārim tika izskatīts Eiropas Parlamentā un Padomē.

10. ADMINISTRATĪVĀ SADARBĪBA MUITAS JOMĀ

Ievērojot izstāšanās līguma 98. pantu, starp dalībvalsti un AK sāktas konkrētas administratīvās sadarbības procedūras pabeidz saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību noteikumiem:

- ja kāda no administratīvās sadarbības procedūrām, kas uzskaitītas izstāšanās līguma VI pielikumā, tika uzsākta pirms pārejas perioda beigām saskaņā ar izstāšanās līguma 98. panta 1. punktu;

Administratīvās sadarbības procedūras, kas attiecas uz notiekošām procedūrām vai situācijām saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu, piemēram, izmeklēšanas procedūra, kas sāka attiecībā uz Savienības tranzīta operāciju, nav izstāšanās līguma 98. panta 1. punkta darbības jomā; SMK ir piemērojams minētajām procedūrām saskaņā ar izstāšanās līguma 49. panta 1. punktu;

- ja administratīvās sadarbības procedūra saskaņā ar izstāšanās līguma 98. panta 2. punktu ir sākta trīs gadu laikā pēc pārejas perioda beigām, taču attiecas uz faktiem, kas notikuši pirms pārejas perioda beigām, bet tika konstatēti tikai pēc pārejas perioda beigām .

Tas var skart gadījumus, kad operācijas ir noslēgtas kļūdas pēc, piemēram, ja korumpēts ierēdnis nelikumīgi noslēdzis procedūru. Dalībvalstu muitas dienesti var arī trīs gadu laikā pēc pārejas perioda beigām pieprasīt AK muitas dienestiem apstiprināt tādu produktu izcelsmi, par kuriem piegādātāja deklarācija ir sagatavota AK pirms pārejas perioda beigām; tāpat arī AK muitas dienesti var pieprasīt dalībvalstu muitas dienestiem apstiprināt tādu produktu izcelsmi, par kuriem piegādātāja deklarācija ir sagatavota ES pirms pārejas perioda beigām.

Piemērojot SMK saskaņā ar izstāšanās līguma 98. pantu, AK dienestiem nav paredzēta nekāda veida piekļuve informācijas sistēmām vai datubāzēm; tādēļ var gadīties, ka saziņa ar uzņēmējiem notiks, izmantojot citus līdzekļus, kas nav elektroniskās datu apstrādes metodes.

B. ZIEMEĻĪRIJĀ PĒC PĀREJAS PERIODA BEIGĀM PIEMĒROJAMIE NOTEIKUMI

Pēc pārejas perioda beigām piemēro Protokolu par Īriju/Ziemeļīriju (“Ī/ZĪ protokols”).⁴¹ Lai turpinātu piemērot Ī/ZĪ protokolu, periodiski ir jāsaņem Ziemeļīrijas Leģislatīvās asamblejas piekrišana, un sākotnējais piemērošanas periods ir 4 gadi pēc pārejas perioda beigām.⁴²

Ī/ZĪ protokolā ir noteikts, ka daži ES tiesību noteikumi ir piemērojami arī Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju. Turklāt Ī/ZĪ protokolā ES un Apvienotā Karaliste ir vienojušās, ka Ziemeļīriju uzskata par dalībvalsti, ciktāl ES noteikumi ir piemērojami Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju.⁴³

ES tiesību noteikumi, kas piemērojami Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju, ietver ES tiesību aktus muitas jomā un pienākumus, ko uzliek starptautiski nolīgumi, kurus noslēgusi Savienība vai noslēgušas dalībvalstis Savienības vārdā, vai noslēgušas Savienība un dalībvalstis, rīkodamās kopā, ciktāl pienākumi skar preču tirdzniecību starp Savienību un trešām valstīm⁴⁴.

Ī/ZĪ protokolā ir arī skaidri noteikts, ka jebkādas atsauces uz Savienības muitas teritoriju izstāšanās līguma un Ī/ZĪ protokola piemērojamajos noteikumos, kā arī Savienības tiesību noteikumos, kas ar Ī/ZĪ protokolu ir padarīti piemērojami AK un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju, ir jāsaprot kā atsauces, kas ietver arī Ziemeļīriju⁴⁵. Tas nozīmē, ka, ciktāl ES noteikumi muitas jomā ir piemērojami Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju, ES un AK vienojas minēto noteikumu piemērošanas vajadzībām uzskatīt Ziemeļīriju par daļu no Savienības muitas teritorijas⁴⁶.

Vienlaikus, lai gan Ziemeļīrija ir daļa no AK muitas teritorijas, attiecībā uz trešo valstu (tostarp Savienības preferenciālās tirdzniecības partnervalstu) tiesībām un pienākumiem Ziemeļīrija nav daļa no Savienības muitas teritorijas.

Konkrētāk, pēc pārejas perioda beigām tas citā starpā izpaužas šādos aspektos.

1. UZŅĒMĒJU REĢISTRĀCIJA UN IDENTIFIKĀCIJA (*EORI*)

Uzņēmējiem, kas veic uzņēmējdarbību Ziemeļīrijā, vai uzņēmējiem, kuri neveic uzņēmējdarbību Ziemeļīrijā (nedz arī ES), bet kuri muitas formalitātes vispirms kārtos

⁴¹ Izstāšanās līguma 185. pants.

⁴² Ī/ZĪ protokola 18. pants.

⁴³ Izstāšanās līguma 7. panta 1. punkts saistībā ar Ī/ZĪ protokola 13. panta 1. punktu.

⁴⁴ Ī/ZĪ protokola 5. panta 3. punkts, 5. panta 4. punkts un 2. pielikuma 1. un 4. iedaļa.

⁴⁵ Ī/ZĪ protokola 13. panta 1. punkts. Tas ir neatkarīgi no Ī/ZĪ protokola 4. panta, jo 13. panta 1. punkts darbojas “neatkarīgi no visiem pārējiem šā protokola noteikumiem”.

⁴⁶ Šajā sakarībā uzmanība jāpievērš arī Apvienotās komitejas 2020. gada 17. decembra Lēmumam Nr. 6/2020, ar ko nosaka praktisku darba kārtību attiecībā uz Protokola par Īriju/Ziemeļīriju 12. panta 2. punktā minēto Savienības pārstāvju tiesību īstenošanu.

Ziemeļīrijā, jābūt reģistrētiem Apvienotās Karalistes muitas dienestos⁴⁷ Ziemeļīrijā. *EORI* numuri, ko izdevusi “AK attiecībā uz Ziemeļīriju”, sākas ar kodu *XI*⁴⁸.

XI EORI numura reģistrāciju un piešķiršanu nosaka SMK noteikumi, tas ir jāiekļauj ES *EOS/EORI* datubāzē un līdz ar to tiks uzskatīts par dalībvalsts izsniegtu *EORI* numuru.

Jebkurš *EORI* numurs, ko piešķirusi dalībvalsts (un Ziemeļīrija šajā kontekstā tiek uzskatīta par dalībvalsti), ir derīgs visās dalībvalstīs visā ES teritorijā.

2. MUITAS LĒMUMI UN ATĻAUJAS

2.1 AK muitas dienestu atļaujas un lēmumi pirms pārejas perioda beigām attiecībā uz uzņēmējiem, kuri veic uzņēmējdarbību Ziemeļīrijā

Atkāpjoties no noteikuma, ka visas atļaujas, kuras AK muitas dienesti jau ir izsnieguši, no pārejas perioda beigām Savienībā vairs nav derīgas (sk. šo norādījumu A daļas 2.1. punktu “Atļaujas”), noteiktas atļaujas, kas piešķirtas uzņēmējiem, kuri veic uzņēmējdarbību Ziemeļīrijā un tādējādi ir tiesīgi saglabāt savas pašreizējās atļaujas, paliks spēkā arī pēc pārejas perioda beigām. Tas attiecas uz *AEO* atļaujām un dažām īpašām procedūrām.

2.2 AK muitas dienestu atļaujas un lēmumi pēc pārejas perioda beigām

Kopumā muitas atļaujas, kas vajadzīgas un tiek prasītas no Ziemeļīrijas uzņēmējiem, kuri veic muitas operācijas saskaņā ar Savienības Muitas kodeksu (SMK), AK muitas dienesti attiecībā uz Ziemeļīriju piešķirs saskaņā ar SMK noteikumiem un prasībām. Ziemeļīrijā tiek piemēroti SMK paredzētie noteikumi par kompetento iestādi, konsultācijām, atļauju izsniegšanu un pārvaldību u. tml.

Visi pieteikumi un lēmumi, kuriem var būt ietekme ārpus Ziemeļīrijas vienā vai vairākās dalībvalstīs, tiks izskatīti Muitas lēmumu sistēmā (arī izmantojot ES tirgotāju portālu).

Lēmumi par saistošu izziņu par tarifu tiks apstrādāti ES tirgotāju portālā un ESIT sistēmā.

a) Galvojumi

Galvojumu, ja tāds ir vajadzīgs, var sniegt finanšu iestāde, kas veic uzņēmējdarbību ZĪ. Tomēr, tā kā Ī/ZĪ protokols neattiecinā finanšu tirgus noteikumus uz Ziemeļīriju, kredītiestāde, finanšu iestāde vai apdrošināšanas sabiedrība Ziemeļīrijā nebūs “akreditēta Savienībā saskaņā ar spēkā esošiem Savienības noteikumiem⁴⁹”, un tādēļ AK muitas dienestiem tās būs jāapstiprina galvnieku statusā.

b) Atzītā uzņēmēja statuss (AEO)

⁴⁷ Lai iegūtu sīkākas ziņas un praktisku informāciju, lūdzam sazināties ar Apvienotās Karalistes muitas dienestiem.

⁴⁸ Sīkākus norādījumus par *XI* un *GB* kodu izmantošanu sk. dokumentā “Norādījumi par *GB* un *XI* kodu izmantošanu (B pielikums) – Ģeonomenklatūras kodi Ī/ZĪ protokola īstenošanai”, kas publicēti https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/use_of_gb_and_xi_codes_guidance.pdf.

⁴⁹ SMK 94. pants.

Uzņēmējiem, kas veic uzņēmējdarbību Ziemeļīrijā, jaunas AEO atļaujas piešķirs un šīs atļaujas pārvaldīs saskaņā ar attiecīgajiem SMK un tā deleģēto un īstenošanas aktu noteikumiem. Konkrētāk, uz AK kompetento iestādi, kas izmanto EOS/AEO sistēmu informācijas apmaiņai un glabāšanai un pārvalda AEO atļaujas, attieksies noteikumi par elektronisko sistēmu saistībā ar AEO statusu (SMK ĪA 30. panta 1. punkta pirmā daļa).

Tomēr AEO (*eAEO*) vajadzībām netiks izmantots ES Muitas tirgotāju portāls (SMK ĪA 30. panta 1. punkta otrā daļa).

AEO atļauja, kas piešķirta uzņēmējiem, kuri veic uzņēmējdarbību Ziemeļīrijā, būs derīga tikai attiecībā uz telpām Ziemeļīrijā. Reģistrējot AEO pieteikumus un atļaujas EOS/AEO centrālajā sistēmā, to attiecīgajās ailēs jānorāda darījumdarbības vietas adrese Ziemeļīrijā.

3. PREČU IEVEŠANA SAVIENĪBAS MUITAS TERITORIJĀ CAUR ZIEMEĻĪRIJU

Uz precēm, kas ievestas Ziemeļīrijā no trešām valstīm vai no citām AK daļām, attieksies muitas uzraudzība un var attiekties muitas kontrole; šīm precēm ir piemērojamas muitas formalitātes, par tām jāiesniedz attiecīgās deklarācijas un paziņojumi, un muitas dienesti var pieprasīt galvojumus saistībā ar iespējamiem vai esošiem muitas parādiem. Uz šīm precēm attieksies arī Savienības tiesību akti, kas uzskaitīti izstāšanās līguma Ī/ZĪ protokola 2. pielikumā⁵⁰.

Precēm, kas Ziemeļīrijā ievestas ar tiešu pārvadājumu un tur laistas brīvā apgrozībā, piemēro SMK noteikumus un procedūras, tostarp kopējo muitas tarifu⁵¹, saskaņā ar Ī/ZĪ protokola 5. panta 3. punktu, ja minētās preces ir pakļautas riskam, ka tās var nonākt ES vienotajā tirgū.

Ja preces uzskata par tādām, kas nav pakļautas riskam, ka tās var nonākt ES vienotajā tirgū, ir jāmaksā nulles tarifs, ja preces ieved Ziemeļīrijā no citām Apvienotās Karalistes vietām, vai Apvienotās Karalistes ārējais tarifs, ja preces ieved Ziemeļīrijā no valstīm ārpus AK vai ES.

Apvienotās komitejas 2020. gada 17. decembra Lēmumā Nr. 4/2020 par to, lai noteiktu preces, kas nav pakļautas riskam (turpmāk "Lēmums"), ir paredzēti nosacījumi, kuri ļauj uzskatīt, ka Ziemeļīrijā ievesta prece nav pakļauta riskam, ka to varētu ievest ES, un ka tā netiks pakļauta komerciālai pārstrādei Ziemeļīrijā.

Lēmuma 3. panta piemērošanas nolūkā "tiešais pārvadājums" tiek uzskatīts par transportēšanu no pārvadājuma sākuma (saskaņā ar līguma noteikumiem) līdz pārvadājuma beigām (piemēram, sūtījums, kas nosūtīts no Ķīnas uz Ziemeļīriju un tiek pārkrauts Apvienotajā Karalistē, nemaina tiešā pārvadājuma statusu, kamēr vien preces paliek muitas uzraudzībā).

Tirgotājiem, kas vēlas izmantot Lēmumā paredzēto uzticamo tirgotāju shēmu, jāiesniedz pieteikums Apvienotās Karalistes kompetentajām iestādēm⁵² un jāsniedz pierādījumi, ka tie atbilst Lēmumā noteiktajām prasībām. Kad AK iestādes ir veikušas pārbaudi un piešķirušas atļauju, tirgotājiem arī turpmāk ir jāievēro prasības, citādi viņu atļauju var atsaukt vai apturēt.

⁵⁰ Sal. ar paziņojumu ieinteresētajām personām par importa/eksporta aizliegumiem un ierobežojumiem, tai skaitā importa/eksporta licencēm, un ar saistītajiem īpašajiem paziņojumiem par dažādiem aizliegumiem un ierobežojumiem.

⁵¹ Padomes Regula (EEK) Nr. 2658/87 (1987. gada 23. jūlijs) par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 256, 7.9.1987., 1. lpp.).

⁵² Lai iegūtu sīkākas ziņas un praktisku informāciju, lūdzam sazināties ar AK muitas dienestiem.

Iegūta atļauja izmantot uzticamo tirgotāju shēmu neaizstāj pienākumu iesniegt muitas deklarāciju par precēm, kas tiks laistas brīvā apgrozībā.

4. TRANZĪTS

Tranzīta operācija no Ziemeļīrijas tiks uzskatīta par Savienības tranzīta procedūru Ziemeļīrijas muitas teritorijā.

1. piemērs: no Ziemeļīrijas uz Lielbritāniju.

Nosūtītāja muitas iestāde (NMI) atrodas Ziemeļīrijā, un preces tiek izvestas no Ziemeļīrijas caur prāmju ostu. Tranzīta muitas iestāde (TMI) atrodas Lielbritānijas ostā.

- Tiek izmantota ārējā tranzīta procedūra T1 ārpussavienības precēm (vai eksportam, kam seko tranzīta procedūra, ja piemēro SMK DA 189. pantu).

- Tiek izmantota iekšējā tranzīta procedūra T2: Savienības preču eksports, kam seko tranzīta procedūra.

2. piemērs: no Vācijas caur Franciju un Lielbritāniju uz Ziemeļīriju.

NMI atrodas Vācijā, un preces tiek izvestas no ES caur prāmju ostu Francijā. Pirmā TMI atrodas prāmju ostā Lielbritānijā, kur preces ierodas. Tranzīta procedūra turpinās Lielbritānijā līdz prāmju ostai, kur preces nokļūst prāmī uz Ziemeļīriju. Izbraucot no Lielbritānijas, turienes prāmju ostā nekādas formalitātes nav vajadzīgas. Iebraucot Ziemeļīrijas ostā, piemēro TMI formalitātes.

3. piemērs: no Vācijas caur Nīderlandi, Lielbritāniju un Īriju uz Ziemeļīriju.

NMI atrodas Vācijā, un preces tiek izvestas no ES caur prāmju ostu Nīderlandē. Pirmā TMI atrodas prāmju ostā Lielbritānijā, kur preces ierodas. Tranzīta procedūra turpinās Lielbritānijā līdz prāmju ostai, kur preces nokļūst prāmī uz Īriju. Iebraucot Īrijas ostā, piemēro TMI formalitātes. Tranzīta procedūra turpinās Īrijā, un preces šķērso robežu starp Īriju un Ziemeļīriju bez muitas formalitātēm. Preces uzrāda galamērķa muitas iestādē Ziemeļīrijā.

4. piemērs: no Lielbritānijas caur Ziemeļīriju uz Īriju.

NMI atrodas Lielbritānijā, un preces tiek izvestas no Lielbritānijas caur prāmju ostu. TMI atrodas Ziemeļīrijas ostā. Preces šķērso Ziemeļīrijas un Īrijas robežu bez papildu muitas formalitātēm. Preces uzrāda galamērķa muitas iestādē Īrijā.

Tiek izmantota ārējā tranzīta procedūra T1.

5. piemērs: no Īrijas caur Ziemeļīriju, Lielbritāniju, Beļģiju, Franciju un Šveici uz Itāliju.

NMI atrodas Īrijā. Preces šķērso Īrijas un Ziemeļīrijas robežu bez muitas formalitātēm, un tranzīta procedūra turpinās Ziemeļīrijā. Preces tiek izvestas no Ziemeļīrijas caur prāmju ostu. Pirmā TMI atrodas prāmju ostā Lielbritānijā, kur preces ierodas. Tranzīta procedūra turpinās Lielbritānijā līdz prāmju ostai, kur preces nokļūst prāmī uz Beļģiju. Iebraucot Beļģijas ostā, piemēro otrās TMI formalitātes. Tranzīta procedūra turpinās Eiropas Savienībā. Trešā TMI ir pirmā muitas iestāde Šveicē. Ceturtā TMI ir pirmā muitas iestāde Itālijā. Preces uzrāda galamērķa muitas iestādē Itālijā.

5. PREFERENCIĀLAS IZCELSMES ASPEKTI

5.1 Preferenciāla izcelsme tirdzniecībā, uz ko attiecas ES preferenciālas tirdzniecības režīms ar trešām valstīm

Saistībā ar izcelsmi preferenciālos nolūkos iepriekš izklāstītie noteikumi attiecas uz Ziemeļīriju tāpat kā uz citām Apvienotās Karalistes daļām. Tas konkrēti nozīmē to, ka:

preces, kas **ražotas Ziemeļīrijā**, pat pirms pārejas perioda beigām, tiešā eksporta vai eksporta pēc tālākas pārstrādes uz ES preferenciālās tirdzniecības partnervalsti vajadzībām neuzskata par ES izcelsmes precēm;

ja preces, kuru **izcelsme ir ES un kuras atrodas Ziemeļīrijā vai kuru izcelsme ir ES partnervalstīs un kuras** pirms pārejas perioda beigām **atrodas Ziemeļīrijā**, pārvieto, noformējot Savienības iekšējo pārvietošanu, no Ziemeļīrijas uz ES atbilstoši prasībām izstāšanās līguma 47. panta 1. punktā, tad tās, ievēdot atkal Savienības muitas teritorijā, var joprojām uzskatīt par noteiktas izcelsmes precēm, ar nosacījumu, ka ir pieejami nepieciešamie dokumenti preču izcelsmes pierādīšanai, kas paredzēti attiecīgā ES preferenciālā režīma noteikumos.

ES izcelsmes precēm, ko pēc pārejas perioda beigām **eksportē no Savienības caur Ziemeļīriju uz tādu trešo valsti**, ar kuru Savienībai ir preferenciālās tirdzniecības režīms, var būt tiesības uz preferenciālu režīmu minētajā trešā partnervalstī, ar nosacījumu, ka ir ievēroti attiecīgajā ES preferenciālās tirdzniecības režīmā ietvertie izcelsmes noteikumi par tiešo pārvadājumu / par manipulāciju neveikšanu.

Līdzīgi arī precēm ar izcelsmi trešā partnervalstī, ko pēc pārejas perioda beigām **no minētās partnervalsts caur AK importē Eiropas Savienībā**, var būt tiesības uz preferenciālu režīmu ES, ar nosacījumu, ka ir ievēroti attiecīgajā ES preferenciālajā režīmā ietvertie izcelsmes noteikumi par tiešajiem pārvadājumiem / par manipulāciju neveikšanu [tomēr sk. 6.2. punktu].

5.2 Preferenciālas izcelsmes aspekti, importējot preces Ziemeļīrijā

Precēm, kas **Ziemeļīrijā ievestas ar tiešu pārvadājumu** no trešām valstīm un tur laistas brīvā apgrozībā, piemēro SMK noteikumus un procedūras, tostarp **kopējo muitas tarifu**⁵³, saskaņā ar Ī/ZĪ protokola 5. panta 3. punktu, ja minētās preces nav pakļautas riskam, ka tās var nonākt ES vienotajā tirgū.

Kopējais muitas tarifs cita starpā ietver **preferenciālus tarifa pasākumus saskaņā ar režīmu, ko Savienība ir noslēgusi ar dažām valstīm vai teritorijām vai pieņēmusi vienpusēji** attiecībā uz tām. Tas ietver:

- i. preces, kuras Ziemeļīrijā ievestas saskaņā ar ES **preferenču režīmu ar trešām valstīm, kas nav AK**, un par kurām uzskata, ka tās Ziemeļīrijā ievēd ar tiešo pārvadājumu, kas nav no Savienības vai no citas Apvienotās Karalistes daļas [Ī/ZĪ protokola 5. panta 1. punkta otrā daļa un Apvienotās komitejas Lēmuma 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts];
- ii. preces, kuras Ziemeļīrijā ievestas saskaņā ar ES **preferenču režīmu ar AK** un par kurām uzskata, ka tās Ziemeļīrijā ievēd ar tiešo pārvadājumu no citas Apvienotās

⁵³ Kopējo muitas tarifu nepiemēros 4. punktā minētajos gadījumos un tad, ja uzskata, ka preces nav pakļautas riskam, ka tās vēlāk pārvietos uz Savienību.

Karalistes daļas [Ī/ZĪ protokola 5. panta 1. punkta pirmā daļa un Apvienotās komitejas Lēmuma 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts].

Lai Ziemeļīrijā piemērotu noteiktus preferenciālo izcelsmes noteikumu aspektus, Komisijas 2020. gada 18. decembra Īstenošanas regulā Nr. 2020/2163⁵⁴ ir noteikti daži pasākumi, lai atvieglotu un nodrošinātu attiecīgo ar preferenciālo izcelsmi saistīto nosacījumu pareizu piemērošanu. Galvenie elementi ir šādi:

- i) partnervalsts, kas gūst labumu no ES preferencēm Ziemeļīrijā, ir veikusi pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību attiecīgajiem izcelsmes noteikumiem, aptverot izcelsmes noteikumu, izcelsmes apliecinājumu, pārbaudes procedūru un citu ar izcelsmi saistītu nosacījumu būtiskos aspektus;
- ii) izcelsmes apliecinājumos, ko izmanto, pieprasot preferenciālu izcelsmi Ziemeļīrijā, ir norādīts “Apvienotā Karaliste attiecībā uz Ziemeļīriju”;
- iii) Ziemeļīrijas materiālus un procesus neuzskata par ES materiāliem vai procesiem, ja preces Ziemeļīrijā importē no trešām valstīm saskaņā ar preferenciālo režīmu.

5.3 Preferenciālas izcelsmes aspekti, eksportējot no Ziemeļīrijas

Savienības un Apvienotās Karalistes divpusējā kārtība, kas izveidota saskaņā ar Ī/ZĪ protokolu, nerada tiesības un pienākumus citām trešām valstīm. Tas nozīmē, ka Ziemeļīrija ir trešā valsts no ES pašreizējo preferenciālo režīmu viedokļa attiecībā uz precēm, ko eksportē no Ziemeļīrijas. Līdz ar to:

- i) Ziemeļīrijas eksportētājus nevar reģistrēt vai pilnvarot sagatavot paziņojumus par izcelsmi eksportam, uz kuru attiecas ES preferenciālais režīms;
- ii) Apvienotās Karalistes muitas dienesti attiecībā uz Ziemeļīriju nevar izdot ES preču pārvadājumu sertifikātus.

6. CITI PREFERENCIĀLI ASPEKTI: ES MUITAS SAVIENĪBAS

Ja preces **ieved tiešā pārvadājumā uz Ziemeļīriju** no trešām valstīm, uz minētajām precēm attiecas ES tiesību akti muitas jomā, tostarp **starptautiskie nolīgumi**, kuros ir noteikumi par muitu.

Starptautiskie nolīgumi, kuros ir noteikumi par muitu, ietver **nolīgumus, ar kuriem izveido muitas savienību** starp Savienību un trešām valstīm. Ja preces pārvieto uz Ziemeļīriju saskaņā ar ES muitas savienību, kura izveidota ar trešo valsti, uzskata, ka minētās preces uz Ziemeļīriju pārvieto tiešā pārvadājumā, kas nav no Savienības vai no citas Apvienotās Karalistes daļas [Ī/ZĪ protokola 5. panta 1. punkta otrā daļa un Apvienotās komitejas Lēmuma 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts].

Ziemeļīrijā piemēro noteikumus par brīvu apriti saskaņā ar ES muitas savienības nolīgumiem ar trešām valstīm, izņemot gadījumus, kad preces nav pakļautas riskam, ka tās var nonākt ES vienotajā tirgū.

Noteikumu piemērošanas nolūkā:

⁵⁴ OV L 431, 21.12.2020., 55. lpp.

- i) partnervalsts veic pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību attiecīgajiem noteikumiem, tostarp īsteno noteikumus par brīvu apriti, sagādā attiecīgu apliecinājumu, veic pārbaudes procedūras un izpilda citus saistītus nosacījumus;
- ii) dokumentos, kas apliecina, ka ir ievēroti noteikumi par brīvu apriti, norāda “Apvienotā Karaliste attiecībā uz Ziemeļīriju”.

7. TARIFA KVOTAS

Ja preces **tiešā pārvadājumā ievēd no trešām valstīm uz Ziemeļīriju** un tur laiž brīvā apgrozībā, tām piemēro SMK, tostarp kopējo muitas tarifu⁵⁵.

Tomēr saskaņā ar 2020. gada 16. decembra Regulu (ES) 2020/2170⁵⁶ attiecībā uz precēm, kuras tiek importētas Ziemeļīrijā no valstīm ārpus Savienības, nav tiesību piemērot režīmu saskaņā ar Savienības importa tarifa kvotām vai citām importa kvotām vai saskaņā ar eksporta tarifa kvotām, ko piemēro trešās valstīs.

8. NO SAVIENĪBAS MUITAS TERITORIJAS CAUR ZIEMEĻĪRIJU IZVESTAS PRECES

Uz precēm, tostarp Ziemeļīrijas iekšzemes precēm, kas jāizved no Ziemeļīrijas vai no Savienības caur Ziemeļīriju uz trešām valstīm vai citām Apvienotās Karalistes daļām, attieksies muitas uzraudzība un, iespējams, muitas kontrole un muitas formalitātes, un par tām var būt jāsniedz attiecīgas deklarācijas un paziņojumi saskaņā ar piemērojamajiem SMK noteikumiem un prasībām. Uz šīm precēm attieksies arī Savienības tiesību akti, kas uzskaitīti izstāšanās līguma Ī/ZĪ protokola 2. pielikumā⁵⁷.

AK ir norādījis⁵⁸, ka attiecībā uz precēm, kas no Ziemeļīrijas tiek pārvietotas uz citām Apvienotās Karalistes iekšējā tirgus daļām, Apvienotā Karaliste var īstenot Regulas (ES) Nr. 952/2013 263. panta 1. punktu un 269. panta 1. punktu, uzskatot pirmsizvešanas un/vai eksporta deklarāciju par iesniegtu, ja, izmantojot citus līdzekļus un piemērotas elektroniskās datu apstrādes metodes, ir nodrošināta līdzvērtība attiecībā uz Apvienotās Karalistes kompetentajām muitas iestādēm sniegtās informācijas saturu un savlaicīgumu. Apvienotā Karaliste nodrošinās, ka informācija par iepriekšējā teikuma īstenošanu tiks darīta pieejama Savienības pārstāvjiem, kuri minēti Apvienotās komitejas 2020. gada 17. decembra Lēmumā Nr. 6/2020, ar ko nosaka praktisku darba kārtību attiecībā uz Protokola par Īriju/Ziemeļīriju 12. panta 2. punktā minēto Savienības pārstāvju tiesību īstenošanu.

Šajā sakarībā Apvienotā Karaliste apstiprina savu nodomu piemērot standarta eksporta procedūras, ja:

1. precēm piemēro SMK 210. pantā minēto procedūru;
2. preces ir pagaidu uzglabāšanā saskaņā ar SMK 144. pantu;

⁵⁵ Kopējo muitas tarifu nepiemēros 4. punktā minētajos gadījumos un tad, ja uzskata, ka preces nav pakļautas riskam, ka tās vēlāk pārvietos uz Savienību.

⁵⁶ OVL 432, 21.12.2020.

⁵⁷ Sal. ar 2020. gada 15. maija paziņojumu ieinteresētajām personām par importa/eksporta aizliegumiem un ierobežojumiem, tai skaitā importa/eksporta licencēm, un ar saistītajiem īpašajiem paziņojumiem par dažādiem aizliegumiem un ierobežojumiem.

⁵⁸ Vienpusēja Apvienotās Karalistes deklarācija ES un AK Apvienotās komitejas 5. kārtējā sanāksmē, kas notika 2020. gada 17. decembrī.

3. uz precēm attiecas Protokola 6. panta 1. punkta otrajā teikumā minētie Savienības tiesību aktu noteikumi, kas aizliedz vai ierobežo preču eksportu;
4. precēm Savienībā ir piemērota eksporta procedūra vai
5. preču vērtība nepārsniedz 3000 EUR, un tās eksporta sūtījumam ir iepakotas vai iekrautas Savienībā.

9. PREČU PĀRVIETOŠANA STARP ZIEMEĻĪRIJU UN SAVIENĪBU

Principā muitas uzraudzība, kontrole un formalitātes nebūs piemērojamas tādām precēm, kuras pārvieto starp Ziemeļīriju un Savienību ar noformētu Savienības iekšējo pārvietošanu.

Precēm, ko pārvieto no Ziemeļīrijas uz jebkuru dalībvalsti (un otrādi), piemēros noteikumus, kuri piemērojami preču apritei starp divām ES dalībvalstīm.

9.1 Savienības preču pārvietošana

Uz Savienības precēm attiecas priekšrocības, ko sniedz brīva preču aprite ES, un šīm precēm nepiemēro muitas nodokļus vai citus maksājumus. Tas pats princips attiecas arī uz Savienības precēm, ko pārvieto no ES uz Ziemeļīriju un otrādi. Tomēr, kad Savienības preces tiek izvestas no muitas teritorijas, tās zaudē savu Savienības statusu un tiks uzskatītas par ārpussavienības precēm, kad tās tiks atkal ievestas ES vai Ziemeļīrijā. Pārvietojot preces starp ES kontinentālo daļu un Ziemeļīriju, šāda situācija ir neizbēgama.

Tomēr Savienības preces var atstāt Savienības muitas teritoriju un paturēt savu Savienības statusu, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

- precēm piemēro T2 tranzīta procedūru (jābūt iesaistītai vismaz vienai kopīgā tranzīta valstij, piemēram, izvešana no Itālijas caur Šveici un Franciju uz Ziemeļīriju);
- preces pārvadā RKS kuģis;
- preces pārvadā no ES lidostas uz lidostu Ziemeļīrijā vai otrādi, neapstājoties ārpus ES, vai
- preces tiek pārvadātas saskaņā ar SMK DA 119. panta 3. punktu, un to Savienības statusa apliecinājumu var pierādīt, izmantojot vienu no SMK ĪA 199. panta 1. punktā minētajiem līdzekļiem.

9.2 Ārpussavienības preču pārvietošana

Ja ārpussavienības preces pārvieto no Ziemeļīrijas uz ES kontinentālo daļu un otrādi, uzņēmējam ir vairākas iespējas:

- precēm piemērot T1 Savienības tranzīta procedūru. Galamērķa muitas iestādē Ziemeļīrijā (vai Eiropas Savienībā) pēc tam ir jāveic nākamā muitas procedūra;
- attiecīgā gadījumā izmantot noteikumus, kurus piemēro pārvietošanai starp pagaidu uzglabāšanas vietām vai preču pārvietošanai saskaņā ar īpašām procedūrām, kas paredzētas SMK 219. pantā;
- deklarēt preces reeksportam, kad tās izved no Ziemeļīrijas (vai no ES), un tām pēc tam piemērot citu muitas procedūru (piemēram, laišanu brīvā apgrozībā) atpakaļieņemšanai ES kontinentālajā daļā (vai Ziemeļīrijā).

Ārpussavienības preces paliek muitas uzraudzībā, līdz tiek mainīts to muitas statuss vai tās tiek izvestas no Savienības muitas teritorijas, vai iznīcinātas.

Komisijas īpaši paredzētajās tīmekļa vietnēs ir sīkāka informācija par:

- [AK izstāšanās muitas un nodokļu aspektiem](#);
- [SMK](#);
- vispārīga informācija par [muitas procedūrām un formalitātēm](#);
- [preču preferenciāla izcelsmes vispārīgajiem aspektiem](#);
- un [preču preferenciālas izcelsmes ārējās tirdzniecības aspektiem](#) (tirgus piekļuves datubāze).

Eiropas Komisija

Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorāts

1. PIELIKUMS⁵⁹. PREFERENCES UN IZCELSMES NOTEIKUMI PĀREJAS PERIODA LAIKĀ

1. PREFERENCIĀLAS IZCELSMES⁶⁰ ASPEKTI

Saskaņā ar izstāšanās līguma 127. panta 1. punktu pārejas periodā AK un tās teritorijā ir piemērojamas ES tiesības (tostarp ES noslēgtie starptautiskie nolīgumi).

Šajos nolīgumos preču tirdzniecības teritoriālā darbības joma parasti ir teritorijas, kurās ir piemērojami ES līgumi, un dažos gadījumos (piemēram, nesēnoslēgtajos brīvās tirdzniecības nolīgumos (BTN) ar Kanādu, Centrālameriku, Andu valstīm vai Japānu) arī apgabali, kas ir daļa no Savienības muitas teritorijas.

Saskaņā ar izstāšanās līgumu ES pamatlīgumi pārejas perioda laikā ir piemērojami AK un tās teritorijā, un šajā laikā AK ir daļa no Savienības muitas teritorijas.

Saskaņā ar izstāšanās līguma 129. panta 1. punktu pārejas periodā šie starptautiskie nolīgumi ir saistoši Apvienotajai Karalistei.

Tas attiecas arī uz ES noslēgtajiem BTN, kuros paredzētas preferences⁶¹.

Tādējādi

- AK produkti/materiāli/procesi pārejas periodā Savienībai jāuzskata par ES produktiem/materiāliem/procesiem;
- ES BTN partneru produkti/materiāli/procesi Apvienotajai Karalistei ir jāuzskata par BTN partnera izcelsmes produktiem/materiāliem/procesiem, un tiem jāsaņem attiecīgās preferences.

Lai gan Savienība ir formāli paziņojusi starptautiskajiem partneriem, ka pārejas perioda laikā AK ir “jāuzskata par dalībvalsti”⁶², nav skaidrs, vai BTN partneri patiešām tā rīkosies pārejas perioda laikā BTN vajadzībām⁶³.

⁵⁹ Šajā pielikumā ir izklāstīts, kā Apvienoto Karalisti pārejas periodā ņem vērā no ES preferenciālās izcelsmes noteikumu viedokļa. No pārejas perioda beigām tiek piemērots A daļas 4. punkts un B daļas 5. punkts, un šis pielikums ir jāņem vērā tikai attiecībā uz operācijām, kas notikušas pirms pārejas perioda beigām, – piemēram, attiecībā uz pārbaudēm, kuras veiktas pēc pārejas perioda beigām par eksportu, kas noticis pirms tām.

⁶⁰ Atsauces uz “noteiktu izcelsmi” vai “nenoteiktu izcelsmi” šajā punktā ir lietotas tikai attiecībā uz preferenciālu izcelsmi.

⁶¹ ES kopējās tirdzniecības politikas ietvaros ES ir preferenciālās tirdzniecības režīmi arī vispārējo preferenču shēmā (http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/index_en.htm). Attiecībā uz šajā paziņojumā ietvertajiem jautājumiem (AK komponentu ietekme, nosakot preferenciālo izcelsmi saistībā ar tarifa režīmu) preferenciāla tarifa režīmiem vispārējā preferenču shēmā praksē var būt mazāks svars nekā BTN. Tomēr šajā paziņojumā pilnīguma labad ir ietverti abi aspekti.

⁶² Šim nolūkam trešām valstīm ir nosūtīta verbālnota ar informāciju par to, ka AK pārejas periodā [starptautisko nolīgumu vajadzībām] tiek uzskatīta par dalībvalsti (sk. https://ec.europa.eu/info/files/note-verbale_en).

⁶³ Līdz šim Komisija atbildes uz verbālnotu ir saņēmusi tikai no dažiem BTN partneriem. Tomēr vairāki BTN partneri ir publiski izteikuši savu nodomu pārejas perioda laikā turpināt uzskatīt AK par dalībvalsti (piemēram, Norvēģija, Kanāda, Meksika). Tomēr pastāv iespējamība, ka dažiem BTN partneriem būs

2. IZCELSMES PĀRBAUDE

Saskaņā ar ES BTN izcelsmes protokoliem preferences var liegt tikai tad, ja ir veikts pārbaudes process. Ja trešā valsts iesniedz pārbaudes pieprasījumu par ES izcelsmes produktu, kas uzskatāms par noteiktas izcelsmes AK satura dēļ, tad piemēro šādus noteikumus:

- dalībvalstu muitas dienestiem ir jāpiemēro ES tiesības, saskaņā ar kurām AK produkti/materiāli/procesi tiek uzskatīti par ES produktiem/materiāliem/procesiem. Tādēļ tiem ir jāapstiprina attiecīgo produktu izcelsme, vadoties pēc tā, ka AK saturu ņem vērā ES preferenciālās izcelsmes noteikšanas vajadzībām;
- BTN partneri varētu preferences atteikt tikai tādā gadījumā, ja tika veikta pārbaude par BTN izcelsmes protokolos paredzēto nosacījumu izpildi. BTN partneris var liegt preferenci tikai tad, ja pēc pārbaudes pieprasījuma:⁶⁴
 - eksportētājvalsts iestādes nesniedz atbildi vai
 - atbilde neapstiprina:
 - izcelsmes pierādījuma autentiskumu,
 - produktu (preferenciālo) izcelsmi vai
 - atbilstību citiem izcelsmes protokolā paredzētajiem nosacījumiem.

atšķirīgs viedoklis, tātad nav garantijas, ka tie pārejas periodā starptautisko nolīgumu vajadzībām uzskatīs AK par dalībvalsti. Turklāt citi partneri var uz verbālnotu neatbildēt nemaz vai atbildēt vēlāk. Šāda situācija ir nenovēršama, jo ES un AK par saistībām (ne par tiesībām) saskaņā ar BTN izstāšanās līgumā varēja vienoties tikai divpusēji.

⁶⁴ Ir tikai divi gadījumi (nolīgumi ar Kanādu un Japānu), kad importētājvalsts iestādes varētu pieņemt citādu lēmumu saskaņā ar BTN, ja ir pienācīgs pamatojums un ir notikusi konsultēšanās ar otru pusi.